

Ranuan kristillinen kansanopisto

Opetussuunnitelma 2019-2020

SISÄLLYSLUETTELO

Oppimisenäkemys ja tavoitteet	5
1. OPINTOPOLKU	7
Kotitalous, 1. opintopolku, 8 op	7
Kuvataide, 1. opintopolku, 8 op	8
Lukio-opinnot	9
Lukion englannin 1. kurssi ENA1, 1 op	9
Lukion englannin 2. kurssi ENA2, 1 op	9
Lukion ruotsin 1. kurssi RUB11, 1 op	10
Lukion matematiikan 1. kurssi MAY1, 1 op	11
Lukion matematiikan 2. kurssi MAA2, 1 op	11
Lukion fysiikan 1. kurssi FY1, 1 op	12
Peruskouluopinnot	13
Peruskoulun englanti, korottajat, 2,5 op	13
Peruskoulun ruotsi, korottajat, 2,5 op	14
Peruskoulun matematiikka, korottajat, 2,5 op	15
Tekninen työ, 1. opintopolku, 5 op	15
Tekstiilityö, 1. opintopolku, 8 op	16
Viestintä, 1. opintopolku, 8 op	17
Suullinen viestintä, 2,5 op	17
Kirjoittaminen, 2 op	18
Radiotyö, 2,5 op	19
Kirjallisuus, 1 op	19
Suomi vieraana kielenä, 4 op	20
Erytisopintojen polku	21
Arkielämäntaidot, 18 op	21
Luova kuvailmaisuus, erityisopintojen polku, 1 op	23
Tekninen työ, erityisopintojen polku, 1 op	23
Tekstiilityö, erityisopintojen polku, 1 op	24
Englanti, erityisopintojen polku, 0,5 op	25
Uskonto, erityisopintojen polku, 1 op	26
Musiikki, erityisopintojen polku 1 op	26
2. OPINTOPOLKU	27
Erätaidot	27

Erätaitojen perusopinnot, 2 op	27
Retkeilytaidot, 1 op	27
Luontotaidon perusopinnot, 1 op	28
Selviytymistäidot, 1 op	29
Vastuu luonnosta, 1 op	30
Luontotaidot	31
Luontotaitojen perusopinnot, 2 op	31
Retkeilytaidot, 1 op	32
Luontorakentelu, 1 op	32
Vastuu luonnosta, 1,5 op	33
Selviytymistäidot, 1 op	34
Tekninen työ, 2. opintopolku, 5 op	35
Tuotesuunnittelun perusteet ja tekniset kuvaustavat, 0.5 op	35
Liikunta, 1,5 op	36
Tekstiilityö, 2. opintopolku, 5 op	37
Kotitalous, 2. opintopolku, 5 op	38
Työelämätaidot	39
Työelämän perusopinnot, 3 op	39
Työelämän viestintä- ja vuorovaikutustaidot, 1 op	40
Arjenhallintataidot, 1 op	41
Työelämän englanti, 0,5 op	41
Kansainvälisyystieto, 0,5 op	42
Yrittäjyys	42
Yrittäjyyden perusopinnot, 3 op	42
Business-englanti, 0,5 op	43
Yrityksen rahoitus, laskentatoimi ja lakitieto, 1 op	44
Yritysviestintä, 1 op	45
Yritysgrafiikka, 1 op	45
Vapaa sivistystyö	46
Vapaan sivistystyön uskonto, 1,5 op	46
Vapaan sivistystyön matematiikka, 0,5 op	47
Vapaan sivistystyön viestintä, 0,5 op	47
Vapaan sivistystyön tietojenkäsittely, 0.5 op	48
Vapaan sivistystyön englanti, 0.5 op	49
Yhteisötaidot, 2 op	49
Elämäntaidot, 17 op	50
Valinnaisaineet	51
Tekstiilityön pitkä valinta 2,5 op	51

Vammaistyö, pitkä valinta, 2,5 op	53
Kirjallisuus, pitkä valinta 2,5 op	54
Kuvaviestintä, pitkä valinta, 2,5 op	55
Englanti, pitkä valinta, 2,5 op	55
Musiikki	56
Opistokuoro, 2,5 op	56
Pikkukuoro, 2,5 op	57
Pianon-/ urkujensoitto, 0,5 op	58
Yksinlaulu, 0,5 op	58
Liikunta	59
Liikunta, 1,5 op	59
Lukion kurssit valinnaisaineina	61
Lukion englannin 1. kurssi ENA1, 1 op	61
Lukion matematiikan 1. kurssi MAY1, 1 op	61
Lukion fysiikan 1. kurssi FY1, 1 op	62
Lukion äidinkielen kurssi ÄI 1 (1,5 op)	63
Lukion uskonto UE1, 1 op	64
Lukion psykologia PSY1, 1 op	65
Kuvataide	66
Lukion kuvataidekurssi KU1, 1 op	66
Lukion kuvataidekurssi KU2, 1 op	67
Kotitalous	68
Edullista ruokaa opiskelijalle, 0,5 op	68
Laadukasta trendiruokaa, 1 op	68
Leivonnaisia kevään juhliin, 0,5 op	69
Tekninen työ	70
Koru- ja hopeatyöt, 1 op	70
Rakennustaito, 1 op	70
Tekstiilityö	71
Sisustustuote kangaspuilla kutoen, 1 op	71
Vaate ommellen, 1 op	72
Sisustustuote kankaanpainannan keinoin, 1 op	72
Hygieniapassi	73
Hygieniapassi, 0,5 op	73
Kielet	74
Englannin keskustelu ja kirjoittaminen, 1 op	74
Matkailuenglanti, 0,5 op	74
Kuvataide	75
Muovailu ja rakentelu, 1 op	75

Piirustus ja maalaus, 1 op	76
Muotoilu ja 3D-mallinnus, 1 op	77
Luontokuvaus "Luontokuiskaajat", 1 op	77

Oppimisenäkemyks ja tavoitteet

Sisäoppilaitoselämässä oppimisessa korostuu ihmisenä kasvaminen. Opiskelija nähdään ainutlaatuisena oppijana ja persoonana, jonka itsestä huolehtimisen taitoja sekä arjenhallintataitoja tuetaan kodikkaassa ympäristössä. Opiskelijaa kannustetaan terveellisiin elämäntapoihin, kuten raittiuteen ja hyödyllisiin harrastuksiin. Opiskelijaa rohkaistaan myös tasa-arvoon ja vapauteen tehdä itsenäisiä päätöksiä. Erilaisista kodeista ja kulttuureista tulleet opiskelijat sekä erityisoppijat edistävät erilaisuuden hyväksymistä. Opiskelu osallistavassa opistoyhteisössä lisää sosiaalista pääomaa, opiskelijat saavat elinikäisiä ystäviä ja syrjäytyminen vähenee.

Opiston yhtenä pedagogisena lähtökohtana on kannustaa opiskelijoita ajattelemaan itsenäisesti ja löytämään itselleen sopivat tavat opiskella. Opiskelija ei ole muuttumaton, vaan sekä oppiminen että kyvyt kehittyvät. Pyrkimyksenä on myös kasvattaa tervettä itsetuntoa.

Opettaja nähdään turvallisen oppimisympäristön luojana, joka ohjaa kohti oppimistavoitteita. Uusi tieto rakennetaan aina vanhan päälle. Oppimisprosessin aikana innostetaan opiskelijoita tuomaan esiin omia näkemyksiään ja ajatuksiaan sekä pyritään löytämään uudesta asiasta opiskelijan arkeen liittyviä yhtymäkohtia. Opiskelija on aktiivinen oppija, jonka sisäinen yritteliäisyys opiskeluun, itsensä kehittämiseen ja suhtautumisessa elämään pyritään sytyttämään. Opiskelijaa rohkaistaan elinikäiseen oppimiseen.

Oppimisen nähdään pohjautuvan osin konstruktiiiviseen ja osin kontekstuaaliseen oppimisenäkemykseen. Tavoitteena on yhdistää oppiminen aitoon elämään ja elämässä tarvittavien taitojen oppimiseen. Tulevaisuuden työelämätaitoja, yrittäjyyttä, kestäväää elämäntapaa sekä tieto- ja viestintäteknologista osaamista edistetään kaikessa oppimisessa.

Opistossa tuetaan opiskelijoiden kasvua aktiiviseen ja demokraattiseen kansalaisuuteen, ja osallistuminen ja vaikuttaminen on jokaisen opiskelijan oikeus. Opiskelija osallistuu lukuvuoden aikana opiskelijakuntatoimintaan ja sitä kautta oppilaitoksen kehittämistyöhön sekä päätöksentekoon. Opiskelijoita innostetaan järjestämään pieniä ja isoja tapahtumia sekä kehittämään luovuuttaan ja toiminnallisuutta oppilaitoksen arjessa.

1. OPINTOPOLKU

Kotitalous, 1. opintopolku, 8 op

Kurssin kuvaus: Opitaan ruoanvalmistusta, leivontaa, tekstiilienhoitoa ja kodin siivoustaitoja käytännössä. Aterioiden suunnittelua, toteutusta ja arviointia. Tutustutaan ravitsemussuosituksiin. Opitaan lajittelua ja kestäväen kehityksen periaatteita. Pohditaan järkevää rahankäyttöä ja harkittua kuluttamista. Opitaan taloudellista ajattelua.

Kurssin tavoitteet

- Harjaantua kotityötaitoissa, joita tarvitaan arjenhallintaan oppilaitoksemme soluelämässä, myöhemmin opiskelija-asunnossa ja omassa perheessä
- Päästä kokemaan innostusta ja onnistumista ja oppia epäonnistumisista
- Oppia työn arvostamista ja loppuunsaattamista
- Kerryttää yhteistyötaitoja, suunnittelutaitoja ja organisointitaitoja

TVT:n käyttö kurssilla

- Sähköinen reseptipankki tulevaa varten
- Sähköiset oppimispäiväkirjat
- Erilaiset mobiililaitteet ja tietotekniikka apuna ruoanvalmistuksessa ja leivonnassa
- YouTuben ruoanvalmistusohjeet ja vinkit leivontaan ja muihin kotityötaitoihin
- Dokumenttikameran käyttö
- Sosiaalisen median hyödyntäminen opitun ja työskentelyn sekä työtulosten dokumentoinnissa

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti yhteiseen työskentelyyn
- Kirjalliset työt tehtynä
- Kaksi (2) näyttökoetta vuoden aikana

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii käytännön töiden kautta
- Opiskelija alkaa omaksua yrittäjämäistä asennetta opiskelussaan
- Opiskelija saa halutessaan suunnitella oppituntien sisällön aterian osalta sekä valmistella ja pitää oppitunnin

Arviointi

- Opiskelija laatii kurssin aluksi opiskelulle tavoitteet ja tekee itsearviointia suullisesti ja/ tai kirjallisesti vähintään kolme kertaa kurssin aikana
- Lopullinen arvosana muodostuu opettajan ja opiskelijan arviointikeskustelun jälkeen kurssin loppuvaiheessa
- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tyydyttävä) ja V (välttävä)

Kuvataide, 1. opintopolku, 8 op

Kurssin kuvaus: Herkistytään tekemään havaintoja ympäristöstä, mahdollinen elämys synnyttää ilmaisutarpeen. Kehitetään aktiivista näkemistä työskentelemällä välittömään havaintoon tukeutuen. Kuvallinen ilmaisutaito kehittyy välineen käyttöä harjoitellen ja materiaaleihin tutustuen sekä tila-, muoto-, materiaali-, sommittelu- ja väritietoutta käytäntöön soveltaen. Näin saadaan valmiuksia myös mielikuvaan perustuvaan työskentelyyn. Visuaaliseen kulttuuriin perehtyminen tapahtuu esine- ja rakennusympäristöön tutustumalla, niitä arvioiden ja sen pohjalta työskennellen. Analysoidaan taide- ja käyttökuvia, niiden sisältöä, rakennetta ja tapahtumaympäristöä. Tuotetaan omia ratkaisuja visuaalisiin kysymyksiin kestävän kehityksen periaatteet huomioiden.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelijan valmiudet tehdä havaintoja kasvavat, hän kehittyä analysoimaan kokemaansa ja hänellä herää tarve vaikuttaa visuaaliseen ympäristöönsä
- Opiskelija kykenee tuottamaan ratkaisumalleja ja havainnollistamaan suunnitelmiaan sekä toteuttamaan viimeistellysti suunnitelmansa käyttäen monipuolisesti erilaisia kuvallisia ilmaisukeinoja
- Opiskelija kehittää ilmaisutaitoaan, tulee päämäärätietoiseksi ja kokee onnistumisen tunteen loppuun saatetusta työstä
- Opiskelija kykenee arvioimaan omaa visuaalista lahjakkuuttaan, sen osa-alueiden vahvuutta ja valmiuksia menestyä alan opinnoissa tai ammateissa

TVT:n käyttö kurssilla

- Tietoverkot apuna tiedon hankinnassa ja ideoinnissa sekä tuotosten jakamisessa
- Digitaalinen kynä, digitaalinen valo- ja videokuvaus sekä kuvankäsittely-, grafiikka- ja julkaisuohjelmat kuvailmaisun ja -viestinnän välineenä
- Tekstinkäsittelyohjelmat kuva-analyyysien, tutkielmien, raporttien ja portfolion tekemisessä

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija tuottaa ryhmän jäsenenä sekä itsenäisesti luovia ratkaisuja erilaisiin visuaalisiin ongelmiin kuvailmaisun ja sovelletun kuvataiteen alueella piirtäen, maalaten, muovailleen, rakennellen sekä digitaalista kuvaa käyttäen

Oppimaan oppiminen

- Oppiminen perustuu tekemällä oppimiseen
- Luova ongelmanratkaisuprosessi visuaalisten ratkaisujen tuottamisen perustana
- Kuvallinen portfolio oppimisprosessin hahmottamisen ja tuotosten esittelyn tukena

Arviointi

- Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan osaamisen kehittyminen, työskentelyprosessit ja tuotokset. Arviointi on kannustavaa, pitkäkestoista, vuorovaikutteista ja opiskelijan osaamista kehittävää. Arviointi tukee opiskelijan omakohtaista suhdetta visuaalisen kulttuuriin. Arviointi kohdistuu kuvalliseen havaitsemiseen ja ajatteluun, tuottamiseen, kulttuurin tulkintaan sekä arvottamiseen
- Todetaan kurssin tavoitteet henkilökohtaisella tasolla ja seurataan niiden toteutumista työskentelyn aikaisella itsearviointilla opettajan ohjauksessa. Kahdenväliset palautekeskustelut ja ryhmäpalautteet tukevat työskentelyä. Jakson vaihtuessa (3 kertaa lukukaudessa) suoritetaan jokaisen tuotoksen arviointi 9-kohtaisella itsearviointilomakkeella,

joka toimii myös opettajan apuna arvioinnissa.

- Lopullinen arvosana muodostuu opettajan ja opiskelijan arvioinnin pohjalta.
- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)

Lukio-opinnot

Lukion englannin 1. kurssi ENA1, 1 op

Kurssin kuvaus: Kurssilla kartoitetaan opiskelijan kielitaidon eri osa-alueiden osaamista ja kehittämisen kohteita sekä arvioidaan omia kieltenopiskelutaitoja. Lisäksi pohditaan maailman kielellistä monimuotoisuutta ja kielitaitoa kulttuurisen osaamisen välineenä. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät opiskeluun, nuoren elämänpäiriin ja kielenkäyttötarpeisiin (LOPS 2016).

Kurssin tavoitteet

- Asettaa tavoitteita kohdekielen opiskelulle
- Etsiä keinoja oman ja yhteisen osaamisen kehittämiseksi
- Kehittää viestintätaitoja monipuolisesti
- Saada opiskelija kiinnostumaan englanninkielisten tekstien lukemisesta

TVT:n käyttö kurssilla

- Opiskelijat käyttävät mobiililaitteitaan esim. keskustelujen nauhoittamiseen ja arviointiin
- Tietotekniikka ainekirjoituksissa

Kurssin suoritustavat

- Kokeista suoriutuminen
- Aineen kirjoittaminen
- Oppitunneille osallistuminen

Oppimaan oppiminen

- Opiskelijan opiskelutaitoja sekä kykyä arvioida taitojaan kehitetään

Arviointi

- Lukioarviointi 4-10
- Opistolta suoritusmerkintä (S), jos lukion arvosana 5-10

Lukion englannin 2. kurssi ENA2, 1 op

Kurssin kuvaus: Kurssilla harjoitellaan toimintaa kielelliseltä ja kulttuuriselta vaativuudeltaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa eri viestintäkanavia käyttäen, myös kansainvälisessä kontekstissa. Kurssin nimi on Ihminen verkostoissa. Kurssilla käsitellään ihmissuhteisiin liittyviä teemoja ja niiden yhteydessä psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia. Pohditaan myös teknologian ja digitalisaation merkitystä vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille.

Kurssin tavoitteet

- Syventää taitoa toimia aktiivisena keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä
- Harjaantua taidoissa muotoilla mielipiteitä sekä käydä merkitysneuvotteluja
- Monipuolistaa vuorovaikutustilanteissa tarvittavien strategioiden valikoimaa

TVT:n käyttö kurssilla

- Opiskelijat käyttävät mobiililaitteitaan esim. keskustelujen nauhoittamiseen ja arviointiin

Kurssin suoritustavat

- Kokeista suoriutuminen
- Oppitunneille osallistuminen

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii aktivoimaan itseään erilaisissa keskustelutilanteissa

Arviointi

- Lukioarviointi 4-10
- Opistolta suoritusmerkintä (S), jos lukion arvosana 5-10

Lukion ruotsin 1. kurssi RUB11, 1 op

Kurssin kuvaus: Opiskelija suorittaa ruotsin lukion oppimäärän mukaisen 1. kurssin RUB11 Minun ruotsini. Kurssilla painotetaan opiskelutaitojen vankentamista, oman osaamisen kehittämistä yksin ja yhdessä muiden kanssa sekä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa toimimista.

Kurssin tavoitteet

- Lukion 1. kurssin suorittaminen. Sen puitteissa kaikkien kielen osa-alueiden kehittäminen: rakenteet, luetun ja kuullun ymmärtäminen ja kirjallinen viestintä
- Asetetaan tavoitteita omalle oppimiselle ja etsitään keinoja oman ja yhteisen osaamisen kehittämiseksi
- Pohditaan ruotsin kielen merkitystä omassa elämässä nyt ja tulevaisuudessa
- Opiskelija oppii käyttämään teoriassa saamia taitoja, mm. neuvoo tietä, tilaa ruokaa tai kertoo itsestään ja mielipiteistään
- Opiskelijalle luodaan rento ilmapiiri, missä yrittämistä palkitaan ja on helppo kokeilla taitojaan. Viestintätilanteet tehdään mahdollisimman mielekkäiksi

TVT:n käyttö kurssilla

- Oppimateriaaleja tietotekniikan kautta
- Älypuhelimien tai videon käyttöä työtehtävissä

Kurssin suoritustavat

- Osallistuminen luokkatyöskentelyyn
- Kirjallisista kokeista suoriutuminen

Oppimaan oppiminen

- Oman osaamisen ja taitojen kehittymisen arviointi

Arviointi

- Lukioarviointi 4-10
- Opistolta suoritusmerkintä (S), jos lukion arvosana 5-10

Lukion matematiikan 1. kurssi MAY1, 1 op

Kurssin kuvaus: Matematiikan yhteisen opintokokonaisuuden tarkoitus on herättää opiskelijan kiinnostuksen matematiikkaa kohtaan tutustuttamalla hänet matematiikan merkitykseen ihmiselle ja yhteiskunnalle. Kurssi sisältö on seuravaanlainen; reaalityöt, peruslaskutoimitukset, prosenttilaskenta, funktio, kuvaajan piirto ja tulkinta, lukujono, rekursiivinen lukujono, aritmeettinen jono ja summa, logaritmi ja potenssi sekä niiden välinen yhteys sekä geometrinen jono ja summa.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija pohtii matematiikan merkitystä yksilön ja yhteiskunnan näkökulmasta
- Opiskelija kerta ja täydentää lukualueet, kerta peruslaskutoimitukset ja prosenttilaskennan periaatteet
- Opiskelija vahvistaa ymmärrystään funktion käsitteestä
- Opiskelija ymmärtää lukujonon käsitteen ja osaa määrittää lukujonoja annettujen alkuehtojen avulla
- Opiskelija saa havainnollisen käsityksen lukujonon summan määrittämisestä
- Opiskelija osaa ratkaista käytännön ongelmia aritmeettisen ja geometrisen jonon ja niistä muodostettujen summien avulla

TVT:n käyttö kurssilla

- Classroom -oppimisympäristöä käytetään tiedottamiseen ja materiaalin jakamiseen
- Opiskelijat hyödyntävät älypuhelinlaite vastatessaan sähköisiin testeihin ja käyttäessään erilaisia laskureita sekä katsellessaan opetusvideoita
- Opiskelijat kertaavat funktiolaskimen käyttämistä

Kurssin suoritustavat

- Opiskelijalla mahdollisuus oman oppimispolun rakentamiseen
- Opiskelija osallistuu tuntityöskentelyyn ja pienryhmätyöskentelyyn
- Opiskelija osallistuu kurssin aikana pidettäviin testeihin ja arvioi myös itse oppimaansa

Oppimaan oppiminen

- Opiskelijalla on mahdollisuus oman oppimispolun rakentamiseen, jossa hän luo itselleen tavoitteet ja arvioi niiden toteutumista
- Opiskelija tekee työtä pienryhmässä, jossa mahdollisuus vertaisoppimiseen
- Opiskelija oppii luottamaan omiin matemaattisiin taitoihin ja aktivoituu itsenäiseen tiedonhankintaan

Arviointi

- Lukioarviointi 4-10
- Opistolta suoritusmerkintä (S), jos lukion arvosana 5-10

Lukion matematiikan 2. kurssi MAA2, 1 op

Kurssin kuvaus: Kurssi on ensimmäinen pitkän matematiikan kurssi ja on nimeltään "Polynomifunktiot ja -yhtälöt". Kurssin keskeiset sisällöt ovat polynomien tulo ja muotoa $(a + b)^n$, $n \leq 3$, n olevat binomikaavat, 2. asteen yhtälö ja ratkaisukaava sekä juurten lukumäärän tutkiminen, 2.

asteen polynomin jakaminen tekijöihin, polynomifunktio, polynomiyhtälöt sekä polynomiepäyhtälön ratkaiseminen.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija harjaantuu käsittelemään polynomifunktioita
- Opiskelija osaa ratkaista toisen asteen polynomiyhtälöitä ja tutkia ratkaisujen lukumäärää
- Opiskelija osaa ratkaista korkeamman asteen polynomiyhtälöitä, jotka voidaan ratkaista ilman polynomien jakolaskua
- Opiskelija osaa ratkaista yksinkertaisia polynomiepäyhtälöitä
- Opiskelija osaa käyttää teknisiä apuvälineitä polynomifunktion tutkimisessa ja polynomiyhtälöihin ja polynomiepäyhtälöihin sekä polynomifunktioihin liittyvien sovellusongelmien ratkaisussa

TVT:n käyttö kurssilla

- Classroom -oppimisympäristöä käytetään tiedottamiseen ja materiaalin jakamiseen
- Opiskelijat hyödyntävät älypuhelinlaite vastatessaan sähköisiin testeihin ja käyttäessään erilaisia laskureita sekä katsellessaan opetusvideoita
- Opiskelijat kertaavat funktiolaskimen käyttämistä

Kurssin suoritustavat

- Opiskelijalla mahdollisuus oman oppimispolun rakentamiseen
- Opiskelija osallistuu tuntityöskentelyyn ja pienryhmätyöskentelyyn
- Opiskelija osallistuu kurssin aikana pidettäviin testeihin ja arvioi myös itse oppimaansa

Oppimaan oppiminen

- Opiskelijalla on mahdollisuus oman oppimispolun rakentamiseen, jossa hän luo itselleen tavoitteet ja arvioi niiden toteutumista
- Opiskelija tekee työtä pienryhmässä, jossa mahdollisuus vertaisoppimiseen
- Opiskelija oppii luottamaan omiin matemaattisiin taitoihin ja aktivoituu itsenäiseen tiedonhankintaan

Arviointi

- Lukioarviointi 4-10
- Opistolta suoritusmerkintä (S), jos lukion arvosana 5-10

Lukion fysiikan 1. kurssi FY1, 1 op

Kurssin kuvaus: Tutustutaan mitä fysiikka on ja mikä on sen merkitys jokapäiväisessä elämässä. Käsitellään maailmankaikkeutta. Luodaan pohjaa myöhempien fysiikan kurssien opiskelulle. Tutustutaan fysiikan kokeelliseen luonteeseen.

Kurssin tavoite

- Opiskelija saa vaikutteita, jotka herättävät ja syventävät kiinnostusta fysiikkaa kohtaan.
- Opiskelija tutustuu aineen ja maailmankaikkeuden rakenteeseen liittyviin peruskäsitteisiin ja osaa jäsentää käsitystään luonnon perusrakenteista ja ilmiöistä fysiikan käsitteiden ja periaatteiden avulla
- Opiskelija ymmärtää, kuinka luonnontieteellinen tieto rakentuu kokeellisen toiminnan ja siihen kytkeytyvän mallintamisen kautta

- Opiskelija suunnittelee ja tekee yksinkertaisia luonnontieteellisiä kokeita sekä kykenee tulkitsemaan ja arvioimaan kokeellisesti saatua tietoa ja esittämään sitä muille
- Opiskelija tulkitsee ja mallintaa kokeellisen työn tuloksia graafisesti

TVT:n käyttö kurssilla

- Classroom -oppimisympäristöä käytetään tiedottamiseen ja materiaalin jakamiseen
- Opiskelijat hyödyntävät älypuhelinlaiteita vastatessaan sähköisiin testeihin sekä tiedonhakuun

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu tuntityöskentelyyn ja pienryhmätyöskentelyyn
- Opiskelija osallistuu kurssin aikana pidettäviin testeihin ja arvioi myös itse oppimaansa

Oppimaan oppiminen

- Opiskelijalla on mahdollisuus oman oppimispolun rakentamiseen, jossa hän luo itselleen tavoitteet ja arvioi niiden toteutumista
- Opiskelija tekee työtä pienryhmässä, jossa mahdollisuus vertaisoppimiseen
- Opiskelija aktivoituu itsenäiseen tiedonhankintaan

Arviointi

- Lukioarviointi 4 - 10
- Opistolta suoritusmerkintä (S), jos lukion arvosana 5 - 10

Peruskouluopinnot

Peruskoulun englanti, korottajat, 2,5 op

Kurssin kuvaus: Kurssilla kerrataan peruskoulun englannin oppimäärää. Opiskelijoissa herätetään kiinnostus kouluyhteisön ja ympäröivän maailman kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen ja heitä rohkaistaan viestimään autenttisissa ympäristöissä. (POPS 2016)

Kurssin tavoitteet

- Oppilaiden kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen
- Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa sekä tulkita ja tuottaa tekstejä.
- Tavoitteena on korottaa peruskoulun päättöarvosanaa
- Pystyä osallistumaan keskusteluun jokapäiväisistä asioista
- Ymmärtää yleisiä asioita käsittelevää kirjoitettua kieltä ja kykenee tuottamaan esim. kertovaa tai kuvailevaa tekstiä

TVT:n käyttö kurssilla

- opiskelijat käyttävät omia mobiililaitteitaan esim. keskusteluharjoitusten nauhoittamiseen ja arvioimiseen

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen oppitunneilla

- Kokeet
- Kirjalliset ja suulliset tehtävät

Oppimaan oppiminen

- Ohjataan opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta opiskelustaan, sen suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista
- Vahvistetaan kieltenopiskelutaitoja

Arviointi

- Mikäli opiskelija saa korotettua peruskoulun päättötodistuksen arvosanaansa, annetaan hänelle taitoja vastaava peruskoulun arvosana (6-10)
- Muutoin kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tyydyttävä) ja V (välttävä)

Peruskoulun ruotsi, korottajat, 2,5 op

Kurssin kuvaus: Ruotsin kielen peruskoulun oppimäärän vahvistaminen ja mahdollisuus korottaa peruskoulusta saatua ruotsin arvosanaa.

Kurssin tavoitteet:

- Opiskelija saa tutustua uudelleen peruskoulun ruotsin oppimäärään ja sekä vahvistaa kielen taitojaan että korottaa arvosanaa
- Kielen rakenteiden oikea hallinta, ruotsin ääntämisen kehittäminen, luetun ymmärtäminen ja kirjallinen esitys
- Mahdollisuus oppia käyttämään ruotsia jokapäiväisen elämän eri tilanteissa ja itsensä ilmaisemisessa
- Ruotsinkieliseen kulttuuriin, historiaan ja kirjallisuuteen tutustuminen

TVT:n käyttö kurssilla

- Oppimateriaaliin liittyviä videoita
- Keskustelun ja ääntämisharjoitusten tallentamista ja käyttöä
- Tutustuminen ruotsinkieliseen mediaan ja sosiaalisen median käyttö viestinnässä

Kurssin suoritustavat

- Osallistuminen luokkatyöskentelyyn
- Kirjoitelmat
- Kirjalliset kokeet
- Viestintätehtävät

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija saa ohjausta ja rohkaisua käytännön tehtävien kautta tulla toimeen kielitaidollaan
- Opiskelijalle annetaan työkalut itsenäiseen ongelmien ratkaisuun ja itsensä opettamiseen

Arviointi

- Mikäli opiskelija saa korotettua peruskoulun päättötodistuksen arvosanaansa, annetaan hänelle taitoja vastaava peruskoulun arvosana (6-10)

- Muutoin kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)

Peruskoulun matematiikka, korottajat, 2,5 op

Kurssin kuvaus: Opiskelija vahvistaa matemaattista osaamistaan ja rakentaa tukevan pohjan jatko-opiskelua varten. Kurssilla kerrataan peruskoulun matematiikan keskeisimmät sisällöt: luvut ja laskutoimitukset, algebra, funktiot, geometria.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija kokee matematiikan positiivisena haasteena
- Opiskelijan matemaattinen ajatusmaailma laajenee. Opiskelijan ongelmanratkaisutaidot vahvistuvat
- Opiskelija kertaa peruskoulun matematiikan keskeiset oppisisällöt

TVT:n käyttö kurssilla

- Classroom -oppimisympäristöä käytetään tiedottamiseen ja materiaalin jakamiseen
- Opiskelijat hyödyntävät älypuhelinlaite vastatessaan sähköisiin testeihin ja käyttäessään erilaisia laskureita sekä katsellessaan opetusvideoita
- Opiskelijat kertaavat funktiolaskimen käyttämistä

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu tuntityöskentelyyn ja pienryhmätyöskentelyyn
- Opiskelija osallistuu kurssin aikana pidettäviin testeihin ja arvioi myös itse oppimaansa

Arviointi

- Mikäli opiskelija saa korotettua peruskoulun päättötodistuksen arvosanaansa, annetaan hänelle taitoja vastaava peruskoulun arvosana (6-10)
- Muutoin kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)

Tekninen työ, 1. opintopolku, 5 op

Kurssin kuvaus: Opiskelija valmistaa työpajassa opiston aikana työn tai useampia töitä mieltymyksensä ja taitojensa mukaan. Ensimmäisenä työnä opiskelija valmistaa kuitenkin puukon.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija harjaantuu valmistamaan esteettisesti kauniin esineen käyttäen monipuolisesti erilaisia materiaaleja
- Opiskelija oppii tuntemaan erilaisia teknisen työn työvälineitä ja koneita
- Opiskelija harjaantuu koneiden ja laitteiden turvalliseen käyttämiseen
- Opiskelija oppii oman työn vaiheet suunnittelusta toteutukseen

TVT:n käyttö kurssilla

- Ideoita haetaan internetistä ja tuotoksia laitetaan esille blogiin

Kurssin suoritustavat

- Käytännön työt teknisen työn tiloissa ja aktiivinen osallistuminen

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii oman työn vaiheet suunnittelusta toteutukseen

Arviointi:

- Opiskeluun sisältyvistä harjoituksista opiskelija saa palautetta opettajalta. Opiskelija täyttää kurssin päätteeksi itsearviointikyselyn, jossa hän arvioi myös itse osaamistaan ja edistymistään. Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tyytyttävä) ja V (välttävä)

Tekstiilityö, 1. opintopolku, 8 op

Kurssin kuvaus: Kurssi täydentää opiskelijan aikaisempia käsityöopintoja. Opetus on jaettu sisällöltään kolmeen opintokokonaisuuteen, joita ovat sisustustekstiilit, vaatteet sekä asusteet. Opinnoissa käytetään seuraavia tekniikoita: ompelu, kudonta, painanta, värjäys, huovutus, virkkaus, neulonta, solmeilu ja kierrätysompelu. Näistä tekniikoista opiskelija käyttää töissäänsä ainakin viittä eri tekniikkaa. Töiden laajuudessa ja määrässä huomioidaan opiskelijan taso sekä henkilökohtaiset oppimistavoitteet.

Kurssin tavoitteet

- Oppia kädentaitoja tekstiilimateriaalin ja erilaisten tekniikoiden avulla sekä harjaannuttaa suunnittelemisen taitoja
- Antaa opiskelijalle valmiuksia kehittää omaa harrastuneisuutta ja tukea jatkokoulutukseen hakeutumista
- Tukea jatkokoulutukseen hakeutumista
- Pyrkii vahvistamaan opiskelijan tavoitteellista työskentelyä, itseohjautuvuutta ja kykyä oppia uusia työtapoja ja tekniikoita

TVT:n käyttö kurssilla

- Ideoita töistä, työohjeita ja materiaaleja töihin etsitään verkosta
- Työskentelystä ja valmiista töistä julkaistaan Instagram-päivityksiä
- Opiskelijan portfolion mahdollinen julkaiseminen opiston käsityöblogissa

Kurssin suoritustavat

- Opetustuokioihin aktiivinen osallistuminen
- Omien töiden suunnitteluun ja valmistukseen aktiivisesti osallistuminen
- Kurssitöiden palauttaminen ja itsearviointi jokaisesta työstä
- Portfolio eli työkansio yhdestä työstä

Oppimaan oppiminen

- Tekemisen myötä opiskelijan luovan ongelmanratkaisutaidon sekä persoonallisen ilmaisun kehittyminen vahvistaa opiskelijan itsetuntemusta käsityön tekijänä
- Käsitöiden tekemisen tavoitteena on vahvistaa opiskelijan pitkäjänteistä ja toiminnallista työskentelyä sekä tuoda opiskelijan oman käsityön suunnittelu- ja tuottamisprosessin kautta iloa ja mielihyvän kokemuksia
- Arvoperustana on työn tekemisen arvostus, toisen huomioon ottaminen, taloudellinen ja turvallinen työskentely, vastuunotto sekä esteettisyys

Arviointi

- Arvioinnissa käytetään kurssin alussa esitettäviä tekstiilityön arviointikriteereitä
- Opettajan arviointia tapahtuu työkohtaisesti, jaksokohtaisesti ja kurssiarvosanan muodossa
- Koko kurssin arvosana muodostuu töiden laajuuden ja määrän, opiskelijan itsearvioinnin ja tekstiilityön arviointikriteereiden pohjalta asteikolla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)

Viestintä, 1. opintopolku, 8 op

Viestinnän opiskelu koostuu seuraavista osa-alueista: **suullinen viestintä, kirjoittaminen, kirjallisuus, radiotyö ja sosiaalinen media**. Sosiaalisen median opinnot sisältyvät suullisen ja kirjallisen opintoihin. Viestinnän opintopolulla on mahdollisuus suorittaa kaksi lukion äidinkielen kurssia (sisältyvät opintoihin): **Tekstit ja vuorovaikutus (ÄI1)** sekä valtakunnallinen syventävä kurssi **Puhe- ja vuorovaikutustaitojen syventäminen (ÄI7)**. Lukion kurssit arvioidaan asteikolla 4 - 10.

Suullinen viestintä, 2,5 op

Kurssin kuvaus: Laaja puheviestintäkurssi, joka sisältää paljon vuorovaikutusta ja toiminnallisia harjoituksia. Harjoitellaan mm. mielipiteen ilmaisua ja perustelua sekä aktiivista kuuntelua ja palautteen antoa. Opetellaan havainnollistamista havaintovälineitä käyttäen ja kehon kielellä. Jos mahdollista, tutustutaan viittomakieleen. Demonstroidaan tosielämän tilanteita, kuten työpaikkahaastatteluja. Paneeli- ja ryhmäkeskustelujen virikkeinä käytetään esim. blogitekstejä ja kirjallisuutta. Esiinnytään myös oppituntien ulkopuolella, kuten aamuhartauksissa, juhlissa ja opiston esittelytilanteissa.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija ymmärtää vuorovaikutuksen merkityksen ihmissuhteissa, opiskelussa ja työelämässä
- Opiskelijan omat ilmaisu-, vuorovaikutus- ja esiintymistaidot vahvistuvat
- Opiskelija oppii hallitsemaan esiintymisjännitystä. Hän ilmaisee asiansa selkeästi ja havainnollisesti ja kykenee arvioimaan, millainen on tilanteeseen sopiva esitystyyl

TVT:n käyttö kurssilla

- Tiedonhakua internetistä omien esitysten pohjaksi
- Esitysten havainnollistamista audiovisuaalisin keinoin
- Osa esiintymisharjoituksista voidaan kuvata videolle ja katsoa palautetilanteessa opettajan kanssa

Oppimaan oppiminen

- Viestintäharjoitukset auttavat opiskelijaa ymmärtämään monia oppimisen perusasioita, kuten havainnollistamisen tärkeyttä asian perillemenossa
- Opiskeluun liittyy oman työskentelyn pohdintaa sekä palautteen antoa ja saamista
- Opiskelijan itsetunto ja minäkuva vahvistuvat rakentavassa vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Kehittyneet vuorovaikutustaidot edistävät kaikkea oppimista

Arviointi

- Opiskelija saa työskentelystään ja tuotoksistaan palautetta opettajalta ja toisilta opiskelijoilta
- Hän oppii myös itse arvioimaan itseään
- Todistusarvosana annetaan asteikolla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)

Kirjoittaminen, 2 op

Kurssin kuvaus: Pienten ja laajempien kirjoitusharjoitusten avulla opetellaan yhä aidompaa ja osuvampaa ilmaisutapaa. Kirjoitetaan mm. blogi- ja esite-tekstejä. Tutustutaan lehtijuttuihin ja lehden toimittamiseen sekä viestintään sosiaalisessa mediassa. Kirjoitetaan juttuja paikallislehteen, opiston taustayhteisön printti- ja verkkolehteen sekä opiston omiin julkaisuihin. Kirjoitetaan tekstejä opiston tapahtumissa esitettäväksi tai keskustelun pohjaksi.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija harjaantuu kirjoittamaan tekstejä monenlaisista aihepiireistä, monenlaisille vastaanottajille ja monenlaisiin tarkoituksiin. Hän kirjoittaa hyvällä suomen kielellä selkeästi ja havainnollisesti
- Opiskelija osaa myös tulkita ja arvioida erilaisia tekstejä ja niiden ilmaisutapoja

TVT:n käyttö kurssilla

- Esimerkkejä sosiaalisen median käytöstä ja sisällöistä
- Viriketekstejä sosiaalisesta mediasta (esim. blogitekstejä)
- Tekstejä kirjoitetaan, muokataan ja lähetetään sähköisesti
- Omia tekstejä printti- ja verkkojulkaisuihin

Kurssin suoritustavat

- Oppitunneille ja kirjoitusharjoituksiin osallistuminen
- Tekstejä julkaisuihin

Oppimaan oppiminen

- Harjoituksen ja palautteen myötä opiskelija rohkaistuu kirjoittamaan aikaisempaa aidommin ja avoimemmin
- Kirjallinen ilmaisutaito edistää myös suullista vuorovaikutusta
- Opiskelijan itsetunto vahvistuu rakentavassa vuorovaikutuksessa toisten kanssa
- Hyvä itsetunto ja kehittyneet vuorovaikutustaidot edistävät kaikkea oppimista

Arviointi

- Opiskelija saa työskentelystään ja tuotoksistaan palautetta opettajalta ja toisilta opiskelijoilta
- Hän oppii myös itse arvioimaan itseään
- Todistusarvosana annetaan asteikolla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)

Radiotyö, 2,5 op

Kurssin kuvaus: Käytännönläheisellä kurssilla tutustutaan radioviestintään esimerkkiohjelmiä kuuntelemalla ja omia ohjelmia toimittamalla. Opetellaan nauhurin ja editointiohjelman käyttöä. Opetellaan radioon sopivaa äänenkäyttöä ja haastattelutekniikkaa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia Opistoradioon ja Kesäseuraradioon. Ohjelmien editoinnissa opitaan esimerkiksi tiivistämistä, rytmitystä, äänitehosteiden käyttöä ja äänentasojen säätöä. Toimitaan juontajina ja äänitarkkailijoina Opistoradion suorissa lähetyksissä.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija oppii toimittamaan radio-ohjelmia sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan radiolähetyksiä
- Opiskelija ymmärtää radion ominaispiirteitä ja mahdollisuuksia viestintävälineenä
- Opiskelija oivaltaa, että opittuja taitoja voidaan soveltaa myös muuhun suulliseen viestintään sekä audiovisuaaliseen viestintään (esim. äänen käsittely ja tehokeinot videoissa)

TVT:n käyttö kurssilla

- Äänen tallentamiseen ja muokkaamiseen käytettävät välineet ja editointiohjelmat
- Radiolähetystekniikka
- Ohjelmien kuuntelu radiosta ja internetistä

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen työskentely radioprojektien parissa oppitunneilla ja lähetysten aikana

Oppimaan oppiminen

- Pareittain tai ryhmissä toteutetut radioprojektit opettavat yhteistyötaitoja sekä pitkäjänteistä työskentelyä ideoinnista toteutukseen

Arviointi

- Opiskelija saa työskentelystään ja tuotoksistaan palautetta opettajalta ja toisilta opiskelijoilta. Hän oppii myös itse arvioimaan itseään
- Todistusarvosana annetaan asteikolla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)

Kirjallisuus, 1 op

Kurssin kuvaus: Luetaan opiskelijoiden kiinnostuksen mukaan runoja, novelleja ja romaanitekstejä. Katsotaan kirjallisuusvideoita ja mahdollisesti tavataan kirjailija. Keskustellaan tekstien pohjalta vapaamuotoisesti tai käydään ryhmäkeskusteluja puheenjohtajan johdolla. Valmistetaan teksteistä pieniä näytelmiä ja kirjoitetaan analyysyjä ja esseitä.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija motivoituu lukemaan kaunokirjallisuutta ja keskustelemaan siitä

- Opiskelija pystyy analysoimaan, mikä tekee tekstistä kiinnostavan ja vaikuttavan
- Kirjallisuuden lukeminen palvelee myös suullisen viestinnän ja kirjoittamisen opiskelua

TVT:n käyttö kurssilla

- Tutustutaan, miten kirjallisuutta voi harrastaa digitaalisessa muodossa

Kurssin suoritustavat

- Tekstien lukeminen oppitunneilla ja omalla ajalla
- Keskustelut, dramatisoinnit ja kirjalliset tehtävät

Oppimaan oppiminen

- Kaunokirjallisuuden lukeminen, dramatisointi ja pohdinta kehittävät kykyä ymmärtää ja tulkita luettuja tekstejä
- Eläytymällä ja pohtimalla opiskelija oppii tunnistamaan ja käsittelemään myös omia tunteitaan
- Kirjallisuus ja sen pohjalta käydyt keskustelut opettavat luovuutta: uusia, vaihtoehtoisia tapoja nähdä ja ilmaista asioita

Arviointi

- Opiskelija saa työskentelystään ja tuotoksistaan palautetta opettajalta ja toisilta opiskelijoilta
- Opiskelija oppii myös itse arvioimaan itseään
- Todistukseen opiskelija saa kurssista suoritusmerkinnän (S)

Suomi vieraana kielenä, 4 op

Kuvaus: Suomen kielen opiskelijat tulevat kurssille hyvin erilaisista taustoista ja erilaisilla kielitaidoilla. Sen vuoksi opettaja suorittaa diagnostisen arvioinnin eri osa-alueiden hallinnasta kunkin opiskelijan kohdalla, ja rakentaa tuntisuunnitelmat niin, että jokainen saa jotakin. Tunneilla kartutetaan sanavarastoa, harjoitellaan ääntämistä, suoritetaan kuunteluharjoituksia, tulkitaan tekstejä ja opiskeltujen sisältöjen pohjalta keskustellaan suomeksi. Kielen rakenteita opetellaan erikseen ja myös sovellettuna.

Kurssin tavoitteet:

- Kurssin tavoitteena on, että opiskelijat saavat syventää entisiä taitojaan, oppia ympäristöönsä liittyviä sanoja ja rakenteita, esim. tuttujen verbien eri aikamuodot, ymmärrettävä sanajärjestys lauseessa ja sijamuotojen (vähintään) passiivinen ymmärtäminen
- Opiskelijat pyrkivät viestimään suomen kielellä jokapäiväisen elämän puitteissa; opiskelijoita rohkaistaan puhumaan niillä taidoilla mitä heillä on
- Kurssin eräs tavoite on tukea osaamista muilla kursseilla. Yhdessä ratkotaan esimerkiksi suomen kielen haasteita viestintäkurssien esitelmiin ja kirjoitustehtäviin liittyen ja selvennetään musiikkisanastoa, kuoron tekstejä, kotitaloudessa ja teknisissä töissä tarvittavaa kieltä.
- Kielen lisäksi tavoitteena on suomalaisen kulttuuriin, tapoihin ja historiaan tutustuminen

TVT:n käyttö kurssilla

- Pyritään hyödyntämään digitaalista viestintää ja tietojenkäsittelyä
- Selkoutiset netin välityksellä
- Oppilaan itse rakentamat sisällöt mobiilin sanakorttisovelluksessa

- Googlen Classroom-ympäristöä käytetään tehtävien antamisessa/ palautuksessa ja ilmoitusasioissa
- Dialogeja ja ryhmätilanteita videoidaan tunneilla ja itsenäisinä kotitehtävinä
- Oppilaat saavat lähettää omalla kielellään viestejä opettajalle, mutta tämä pyrkii vastaamaan suomeksi.

Kurssin suoritustavat

- Osallistuminen tuntityöskentelyyn
- Annettujen tehtävien ja projektien tekeminen ja palauttaminen
- Rakenteista ja sanastosta/sanonnoista suoritetaan muutama kirjallinen kuulustelu

Oppimaan oppiminen

- Kurssilaisia opetetaan arvioimaan omaa osaamistaan ja työskentelemään itsenäisesti eri osa-alueiden kehittämiseksi
- Kielen oppiminen tapahtuu kunkin oppijan aivoissa omaehtoisilla menetelmillä. Näitä menetelmiä jaetaan ja niistä keskustellaan tunneilla. Näin oppiminen voi jatkua aktiivisesti päivän joka hetkenä, jolloin yksilö sattuu olemaan suomen kielen ympäröimänä

Arviointi

- Oppitunneilla on jatkuvan palautteen periaate: kurssilaiset arvioivat toisiaan ja itseään, ja heitä rohkaistaan antamaan opettajalle välitöntä palautetta tehtävien toimivuudesta
- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tyydyttävä), ja V (välttävä).

Erityisopintojen polku

Erityisoppijalle opisto tarjoaa hienon mahdollisuuden sosiaalisten, tiedollisten ja arkielämässä tarpeellisten taitojen kehittämiseen. Erityisopintojen polulla opitaan kuvallista ja suullista ilmaisua. Opistolla voi harrastaa monipuolisesti esimerkiksi liikuntaa ja musiikkia.

Erityisoppijan opintojen tavoitteena on antaa yhteiskunnassa tarvittavia elämäntaitoja. Opinnot valmentavat selviytymään mahdollisimman itsenäisesti elämässä eteen tulevista tilanteista ja työtehtävistä. Opistovuosi antaa valmiuksia ammatillisiin opintoihin ja itsenäiseen asumiseen. Tärkeää on myös opiskeluvalmiuksien ja -taitojen kehittäminen.

Erityisopintojen polulla opiskellaan mm. arkielämän taitoja, uskontoa, kuvataidetta, kotitaloutta, tekstiilityötä, teknistä työtä, musiikkia ja liikuntaa. Erityisoppijan opintoja voidaan myös suunnitella niin, että opiskelija opiskelee soveltuvien osien muiden polkujen ja valinnaisaineiden opintoja.

Arkielämäntaidot, 18 op

Kurssin kuvaus: Kurssin tavoitteena on antaa yhteiskunnassa tarvittavia elämäntaitoja sekä valmentavaa opetusta selviytymään mahdollisimman itsenäisesti erilaisista elämäntilanteista ja työtehtävistä. Opinnit antavat valmiuksia ammatillisiin opintoihin ja itsenäisempään asumiseen. Tavoitteena on myös opiskeluvälineiden ja -taitojen kehittyminen.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija oppii ilmaisemaan itseään arkielämän edellyttämällä tavalla itselleen mahdollisin keinoin; suullisesti, kirjallisesti tai yksilöllisten kommunikaatiomenetelmien avulla
- Opiskelija löytää oman ilmaisun vahvuuksia (esim. musiikin avulla) ja uskaltautuu kokeilemaan uusia ilmaisumuotoja, rohkaistuu keskustelemaan ja ottamaan myös toiset huomioon erilaisissa toimintaympäristöissä
- Valmentaa opiskelija niihin tietoihin ja elämäntaitoihin, joita yhteiskunta edellyttää arkipäivän tilanteissa, työssä, asumisessa ja vapaa-ajan toiminnoissa
- Vahvistaa identiteettiä ja ihmissuhdetaitoja
- Tiedostaa vammaisuuteen liittyvät kysymykset esim. ennakkoluulot
- Opiskelija oppii työskentelemään ryhmässä ja kantamaan vastuuta omasta työskentelystä
- Opiskelija suunnittelee ja valmistaa kykyjensä mukaisesti terveellistä ruokaa ja edistää omaa hyvinvointiaan oikeiden ruokailutottumusten avulla sekä harjoittelee erilaisten leivonnaisten valmistamista
- Opiskelija harjoittelee ruokatalouden, asunnon ja tekstiilien hoitoon liittyviä perustehtäviä
- Opiskelija omaksuu terveelliset elämäntavat, kuten terveellinen ruoka, liikunta ja riittävä uni ja oppii tiedostamaan niiden vaikutukset
- Opiskelija oppii taitoja, joita tarvitaan itsenäisessä asumisessa kuten ruoanlaitto, siivous, pyykkihuolto ja henkilökohtainen hygienia
- Opiskelija harjoittelee itsenäisen elämän perustaitoja asumisympäristössään
- Opiskelija oppii arjen ajan hallintaa päivärytmin ja kellonaikojen avulla
- Opetellaan ja harjoitellaan arkielämässä ja työelämässä tarvittavia käytännön taitoja toiminnallisten harjoitusten kautta, kuten rahan käyttö ja kaupassa asiointi
- Oppia tietotekniikan taidot, joita opiskelija tarvitsee arkielämässä
- Opiskelija harjoittelee ystävystymiseen ja kaverisuhteisiin liittyviä taitoja
- Tavoitteet asetetaan opiskelijan valmiuksiin peilaten

TVT:n käyttö

- Erilaisten ohjelmien ja sovellusten käyttö (lihaskunto, mallisuoritukset, ruoanlaitto, leipominen, viestintä)
- Tietokoneen, tabletin ja puhelimen käytön harjoittelu sekä erilaisten tehtävien tekeminen tietokoneen ja/tai tabletin avulla
- Tiedonhaku
- Tablettien ja tietokoneiden käyttö kielen rikastuttamisessa sekä luku- ja kirjoitustaidon vahvistamisessa

Kurssin suoritustavat

- Osallistuminen opetukseen omien edellytysten mukaisesti
- Läsnäolo oppitunneilla

Oppimaan oppiminen

- Opiskelijan sosiaalisten taitojen kehittäminen yksilön ja ympäristön vuorovaikutuksessa
- Opiskelijan omien vahvuuksien kehittäminen
- Opiskelija oppii arvioimaan omia vahvuuksiaan ja heikkouksiaan sosiaalisissa tilanteissa.
- uusien elämäntaitojen oppiminen
- opiskelija toimii vastuullisena ryhmän jäsenenä
- opiskelija oppii tekemään omasta elämästään liikunnallisen

Arviointi

- Kurssin alussa asetetaan henkilökohtaiset tavoitteet, jotka arvioidaan sanallisesti jokaisen jakson lopussa.
- Lopullinen arvosana muodostuu opettajan ja opiskelijan arvioinnin pohjalta.
- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä), ja V (välttävä).

Luova kuvailmaisuus, erityisopintojen polku, 1 op

Kurssin kuvaus: Tuotetaan kaksi- ja kolmiulotteisia kuvia ja kuvaviestejä erilaisin tekniikoin. Tutustutaan välineisiin, materiaaleihin ja tekniikoihin luovassa kuvailmaisuudessa ja kuvaviestinnässä.

Kurssin tavoitteet

- Itsetuntemuksen lisääminen ja toimintojen hallitseminen silmän ja käden koordinaatiokykyä vahvistaen eri materiaaleilla työskennellen ja luovaan itseilmaisuun pyrkien
- Havainnoinnin aktivoiminen erittelemällä ja dokumentoimalla nähtyä

TVT:n käyttö kurssilla

- Digitaalinen valo- ja videokuva kuvailmaisuudessa ja -viestinnässä. Kuvankäsittely ja editointi
- Tuotosten dokumentointi ja jakaminen vuorovaikutteisessa sosiaalisessa mediassa

Kurssin suoritustavat

- Annettujen tehtävien suorittaminen ja itselöydettyjen aiheiden työstäminen piirustus-, maalaus- ja muovailu. ym.tekniikoilla

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija harjaantuu tavoitteelliseen työskentelyyn ja yhteistyöhön

Arviointi

- Arviointi on kannustavaa, vuorovaikutteista ja opiskelijan osaamista kehittävää
- Lopullinen arvosana muodostuu opettajan ja opiskelijan arvioinnin pohjalta. Painotetaan opiskelijan asennetta, aktiivisuutta, ryhmässä toimimista ja kehittymistä henkilökohtaiset rajoitteet huomioiden
- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)

Tekninen työ, erityisopintojen polku, 1 op

Kurssin kuvaus: Kurssilla tutustutaan erilaisten materiaalien ominaisuuksiin ja käyttötapoihin. Opiskelijoita ohjataan tekemään taitotason mukaisia valintoja työstämismenetelmien, työvälineiden, koneiden ja laitteiden välillä sekä työskentelemään niiden avulla ohjatusti. Oppilaiden erilaiset edellytykset ja tarpeet otetaan huomioon ja tehdään sen mukaisia eriytettyjä ratkaisuja esimerkiksi työtapojen ja oppimistehtävien valinnassa. Valmistetaan erilaisia yksilöllisiä ja /tai yhteisöllisiä tuotteita ja teoksia.

Kurssin tavoitteet

- Hyödynnetään omia moniaistisia kokemuksia ja elämyksiä
- Havainnoidaan ja analysoidaan esineitä, rakennettua ja luonnonympäristöä uusien ideoiden kehittämiseksi
- Laaditaan omalle tuotteelle tai teokselle ja työskentelylle suunnitelma
- Kokeillaan erilaisia materiaaleja ja työskentelytekniikoita

TVT:n käyttö kurssilla

- Tutustutaan käytettäviin materiaaleihin ja työstötapoihin ohjevideoiden avulla
- Käytetään apuna tuotteiden ja teosten suunnittelussa ja suoritustekniikoiden ohjauksessa

Kurssin suoritustavat

- Kurssilla valmistettavien töiden suorittaminen
- Opetukseen ja oppitunneille aktiivisesti osallistuminen

Oppimaan oppiminen

- Oppiminen perustuu tekemällä oppimiseen
- Opiskelija oppii suunnitelmallisen ja itsenäisen työntekoon
- Opiskelijan luovuus, itseilmaisu ja ongelmanratkaisukyky kehittyvät

Arviointi

- Oppilaat osallistuvat työn arviointiin ja heille tarjotaan erilaisia tapoja tehdä itse- ja vertaisarviointia
- Kurssilla saa sanallista arviointia seuraavista:
  - Edistyminen työskentelyn sujuvuudessa
  - Edistyminen suunnittelun, tekemisen ja arvioinnin taidoissa
  - Edistyminen tavoitteellisessa toiminnassa
  - Edistyminen kekseliäiden ratkaisujen tuottamisessa
  - Lopullinen arvosana muodostuu opettajan ja opiskelijan arvioinnin pohjalta
  - Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Tekstiilityö, erityisopintojen polku, 1 op

Kurssin kuvaus: Erityisopintojen polun tekstiilityöopinnot painottuvat perustekniikoihin ja karkeamotoristen taitojen kehittämiseen. Tunneilla tutustutaan kangaspuihin, ompelukoneeseen sekä saumuriin työvälineinä. Kankaan kuviointi ja värjäys sekä huovutus antavat tilaa opiskelijan luovuudelle. Suunnittelua ja tietotekniikkaa käytetään myös opinnoissa. Töiden laajuudessa huomioidaan opiskelijan taso.

Kurssin tavoitteet

- Oppia kädentaitoja tekstiilimateriaalien avulla

- Oppia tekemisen myötä uusia työtapoja ja tekniikoita ja saada tuntua erilaisista materiaaleista
- Opetella arvioimaan ja arvostamaan omia ja muiden töitä

TVT:n käyttö kurssilla

- Ideoita töistä, työohjeita ja materiaaleja töihin etsitään verkosta
- työskentelystä ja valmiista töistä julkaistaan Instagram-päivityksiä

Kurssin suoritustavat

- Opetukseen ja oppitunneille aktiivisesti osallistuminen
- Kurssitöiden valmistaminen opettajan ja koulunkäynninohjaajan tuen avulla

Oppimaan oppiminen

- Käsillä tekemisen kautta opiskelija saa onnistumisen kokemuksia ja näkee työn jäljen
- Opiskelija oppii suunnitelmallisen ja itsenäiseen työntekoon
- Opiskelijan luovuus, itseilmaisu ja ongelmanratkaisukyky kehittyvät

Arviointi

- Opettaja antaa sanallista arviointia työn lomassa ja opintokokonaisuuden päättyessä seuraavista asioista: Työskentelyyn keskittyminen, asennoituminen itseensä ja muihin käsityöntekijänä, yhteistyökyky, osallistuminen yhteisiin tehtäviin, työn suunnittelu ja oppiminen, tavoitteellinen työskentely, luovuus, ahkeruus ja huolellisuus
- Kurssin arvosana muodostuu opettajan ja opiskelijan yhteisen arvioinnin pohjalta
- Kurssi arvioidaan asteikolla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)

Englanti, erityisopintojen polku, 0,5 op

Kurssin kuvaus: Opetellaan englannin kielen alkeita.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija oppii tervehtimään englannin kielellä
- Opiskelija osaa lukusanoja, värejä, jokapäiväisiä sanontoja
- Oppia jokin laulu englanninkielisillä sanoilla

TVT:n käyttö kurssilla

- Opiskelijat tekevät pieniä tehtäviä tietokoneella
- Kuunnellaan englanninkielistä musiikkia

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen kurssille

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija ymmärtää, mihin kaikkeen vierasta kieltä tarvitaan

Arviointi

- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Uskonto, erityisopintojen polku, 1 op

Kurssin kuvaus: Opiskelija perehtyy Raamatun raamatunkertomuksiin havainnollisella ja elämyksellisellä tavalla. Kurssilla perehdytään myös tärkeimpiin, kristinuskosta nouseviin arvoihin ja oppeihin. Tällaisia ovat armo, anteeksiantamus, lähimmäisenrakkaus, synti sekä oikea ja väärä. Kurssiin sisältyy oppituntien lisäksi itsenäistä opiskelua ja tehtäviä.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelijalle tulee tutuksi Raamatun keskeiset kertomukset ja kristinuskon peruskäsitteet
- Opiskelija oppii keskustelemaan elämäkatsomuksellisista ja henkilökohtaisista uskoon liittyvistä asioista
- Opiskelija ymmärtää, että on muitakin uskontoja ja elämäkatsomuksia
- Opiskelija kasvaa eettisyyteen, opettelee käsittelemään suvaitsevaisuutta ja erilaisuutta

TVT:n käyttö kurssilla

- Opiskelijat voivat etsiä tietoa, kuvia ja videoita käsiteltävistä aiheista omalla puhelimella.

Kurssin suoritustavat

- Osallistuminen oppitunneille ja itsenäiset tehtävät

Oppimaan oppiminen

- Monipuolisten oppimistapojen hyödyntäminen

Arviointi

- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Musiikki, erityisopintojen polku 1 op

Kurssin kuvaus: Erityisoppijoiden ryhmän musiikkitunneilla noudatetaan mahdollisimman tarkasti peruskoulun valtakunnallista käytäntöä eli opiskellaan musiikin teorian, kuuntelun ja säveltapailun alkeita. Tunneilla harjoitetaan lauluäänen käyttöä kansanlaulujen, virsien ja muiden laulusävellyksien kautta. Käsiteltävänä olevan kappaleen osa-alueita tarkastellaan yhdessä: säveltäjä, sanoittaja ja melodia, rytmi ja tyyli määritellään. Tutustutaan musiikin historian perusteisiin.

Tavoitteet:

- Ryhmän jäsenet oppivat erottamaan duuri- ja mollisoinnut toisistaan
- Tahtilajien tunnistamista; opitaan lukemaan ja tuottamaan rytmejä
- Sävelkulkujen lukemista ja seuraamista harjoitellaan; apuna käsimerkit
- Virsien laulamista ja säestämistä harjoitellaan; tauottamiseen ja lausekekokonaisuuteen opitaan kiinnittämään huomiota
- Musiikin teoriaa: perus tahtilajit (4/4 2/4 3/4 ja 6/8), sävellajeista perusteet, intervallien ja sävelkulkujen tunnistamista
- Musiikin sanaston omaksumista, esim. allegro, dolce, graciozo
- Opiskelijat saavat tutustua eri musiikkilajeihin ja musiikin historiaan, esim. barokkimusiikin tunnusmerkit, vanha gregoriaaninen esitystapa. Tutkitaan muutamien säveltäjien taustaa ja työtä.

TVT:n käyttö

- Esityksien äänittämistä ja arvioimista

Oppimaan oppiminen

- Ryhmän jäsenet harjoittelevat itse valitsemiaan lauluja/sävellyksiä
- Opetellaan etsimään yksilötasoisia rakentavaa ja ylevöittävää musiikkia
- Musiikkikappaleiden nuottien hankkimista netistä
- Tiedostetaan musiikin tekijänoikeudet

2. OPINTOPOLKU**Erätaidot****Erätaitojen perusopinnot, 2 op**

Kurssin kuvaus: Opiskelija tutustuu metsästykseseen, kalastukseen, luonnossa liikkumiseen ja luontoon liittyvään rakenteluun. Opiskelu lisää opiskelijan ymmärrystä siitä, kuinka monipuolisia mahdollisuuksia luonto tarjoaa.

Kurssin tavoitteet

- Oppia arvostamaan luontoa ja näkemään, mitä monipuolisia mahdollisuuksia luonnossa on
- Opiskelija oppii turvalliseen aseeseen käyttöön
- Oppia luonnon hyödyntämistä kestävä kehityksen periaatteen mukaisesti
- Oppia, miten luonnonantimia hyödynnetään ravinnoksi

TVT:n käyttö kurssilla

- Ideoita haetaan internetistä ja tarinoita laitetaan esille blogiin

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen kurssin ohjelmassa oleviin osioihin luonnossa ja sisätiloissa

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii tuntemaan ja haastamaan sekä kehittämään itseään ja selviytymistaitojaan luonnossa

Arviointi

- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tyytyttävä), V (välttävä)

Retkeilytaidot, 1 op

Kurssin kuvaus: Kurssilla opiskelija tutustuu luonnossa liikkumiseen, oppii retkeilyn perustaitoja ja innostuu retkeilystä luonnosta. Kurssi vahvistaa opiskelijan suhdetta luontoon ja sen monimuotoisuuteen. Kurssilla ollaan pääasiassa ulkona luonnossa retkeillen.

Kurssin tavoitteet

- Oppia retkeilyn perustaitoja: nuotion sytyttäminen, retkiruoan tekeminen, retkimajoitteen pystytys, sopivien retkeilyvarusteiden ja vaatetuksen valinta, rinkan pakkaaminen, turvallisen retkeilyn abc, retken suunnittelu, etenemisnopeus, säähän varautuminen, kartan ja kompassin käyttö, toiminta eksymistilanteessa, retkeilijän ensiaputaidot

TVT:n käyttö kurssilla

- Tiedon etsintä
- 112-sovelluksen lataaminen
- Paikannus kännykän avulla
- Sport trackerin tai vastaavan käyttäminen
- Sääkartat

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti tuntityöskentelyyn ja retkille

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija osaa soveltaa oppimiaan retkeilytaitoja retkeillessään ja retkillä monenlaisissa ongelmanratkaisutilanteissa
- Opiskelija oppii löytämään lisätietoa retkeilystä

Arviointi

- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Luontotaidon perusopinnot, 1 op

Kurssin kuvaus: Kurssilla tutustutaan Suomen luontoon, luontotyypeihin, eläin- ja kasvilajeihin, luonnon ilmiöihin sekä luonnon hyöty- ja virkistyskäyttöön. Kurssilla tutustutaan luontoalan ammatteihin ja ansaintamahdollisuuksiin. Työtavoissa painottuu opiskelijan aktiivinen osallisuus, toiminnallisuus itsenäisessä työssä ja ryhmätoiminta. Kurssilla tehdään retkiä lähialueen luontokohteisiin.

Kurssin tavoitteet

- Oppia tuntemaan Suomen luontoa, luontotyypejä, eläin-, lintu- ja kasvilajeja sekä luonnon ilmiöitä
- Vahvistaa opiskelijoiden luontosuhdetta
- Tuntee jokamiehen oikeudet
- Osata soveltaa oppimaansa luonnossa liikkuaan, retkeillessään, metsästäessään, kalastaessaan ja luonnontuotteita keräillessään
- Oppia ymmärtämään luonnon monimuotoisuutta ja lainalaisuuksia sekä osata hyödyntää luontoa kestäväällä tavalla
- Tunnistaa luontoalan ansaintamahdollisuudet: luontoalan ammatit, luonnontuotteet,

luontomatkailu ja luontoyrittäjyys

TVT:n käyttö kurssilla

- Tiedonhankinta verkosta, kameran käyttö
- Sähköisen karttapalvelun käyttö

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen oppitunneille, harjoituksiin ja retkille

Oppimaan oppiminen

- Oman oppimisprosessin arviointi
- Opiteun soveltaminen käytäntöön

Arviointi

- Kurssin suorittaminen edellyttää tunneille ja retkille aktiivisesti osallistumista sekä harjoitusten tekemistä
- Opiskelija arvioi itse oppimaansa
- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tyydyttävä), V (välttävä)

Selviytymistaidot, 1 op

Kurssin kuvaus: Kurssin tavoitteena on tarjota retkeilykokemusta saaneille opiskelijoille mahdollisuuksia soveltaa ja syventää retkeilytaitojen osaamistaan talviolosuhteissa. Kurssilla opetellaan seuraavia asioita: talviretken suunnittelu, liikkuminen talvisessa luonnossa, talvisten yöpymisratkaisujen rakentaminen, kylmettymisen ja paleltumien estäminen, talviretken vaatetus, hypotermia ja siitä selviytyminen, ensiapu sekä tilapäisvälineet. Kurssilla ollaan pääosin talvisessa luonnossa ja kurssiin kuuluu talvinen retki ja yöpyminen lumiluolassa Etelä-Lapin erämaassa.

Kurssin tavoitteet

- Tutustua ja oppia hallitsemaan talvisia retkeily- ja selviytymistaitoja yksin ja ryhmässä
- Oppia hallitsemaan fysiologiset ja psykologiset perusedellytykset talvisessa luonnossa selviytymiselle
- Tunnistaa erilaisia talviretkeilyn riskitekijöitä ja oppia varautumaan niihin
- Soveltaa opittuja retkeily- ja selviytymistaitoja talviretkellä: retken suunnittelu, vaatetus ja muu retkivarustus, kylmettymät, paleltumat ja hypotermia, lumiluolan valmistus, retkimuonan valmistus, talvisää

TVT:n käyttö kurssilla

- Erilaiset mobiilisovellukset ja tietotekniikka apuna selviytymistaidoissa
- Sääkartat

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti yksilönä ja ryhmän jäsenenä tuntityöskentelyyn
- Opiskelija tekee annetut tehtävät itsenäisesti

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii käytännön selviytymistaitoja talviolosuhteissa

- Opiskelija omaksuu luonnossa selviytymisen taitoja

Arviointi

- Kurssin suorittaminen edellyttää tunneille ja retkille aktiivista osallistumista
- Opiskelija arvioi itse oppimaansa
- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tyytyttävä), V (välttävä)

Vastuu luonnosta, 1 op

Kurssin kuvaus: Kurssilla opiskelijoita herätellään pohtimaan yksilön ja yhteisön vastuuta luonnosta. Tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuutta säilyttävää ja ympäristövastuullista käyttäytymistä ja toimintaa valintatilanteissa. Kurssilla käsitellään ihmisen ja luonnon vuorovaikutusta paikallisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Kurssilla tutustutaan kansalaisten mahdollisuuksiin vaikuttaa oman elinympäristönsä suunnitteluun ja kehittämiseen.

Työtavoissa on keskeistä opiskelijan aktiivinen osallistuminen yksin ja ryhmässä, sekä yhdessä ja toisilta oppiminen.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija motivoituu pohtimaan ympäristö- ja luontoarvoja
- Opiskelija oppii tekemään valintoja ja käyttäytymään luonnon monimuotoisuutta säilyttävästi ja ympäristövastuullisesti
- Opiskelija oppii kulkemaan luonnossa kunnioittaen, suojellen ja kestäväällä tavalla hyödyntäen
- Opiskelija oppii tietämään, miten Suomessa jokainen kansalainen voi vaikuttaa oman elinympäristönsä suunnitteluun ja kehittämiseen (yhteistyö kunnan kanssa)
- Opiskelija ymmärtää ympäristönsuojelun keskeiset tavoitteet
- Opiskelija oppii käytännössä toimia metsä- ja vesiekosysteemin monimuotoisuuden edistämiseksi ja jätteen kierrättämiseksi
- Opiskelija oppii muodostamaan perusteltuja mielipiteitä ympäristö- ja luontoasioihin

TVT:n käyttö kurssilla

- Tiedon etsintä netistä

Kurssin suoritustavat

- Opetukseen ja tunneille ja retkille aktiivisesti osallistuminen
- Annettujen tehtävien tekeminen itsenäisesti tai ryhmässä

Oppimaan oppiminen

- Omien valintojen vaikutus luontoon ja ympäristöön paikallisesti ja laajemmin
- Vastuunottaminen omasta elinympäristöstä ja osallistuminen sen suunnitteluun ja kehittämiseen
- Luonnon kunnioittaminen ja hyödyntäminen kestävästi

Arviointi:

- Kurssin suorittaminen edellyttää tunneille ja vierailuille aktiivisesti osallistumista sekä tehtävien suorittamista
- opiskelijan itsearviointi
- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä), V (välttävä)

Luontotaidot

Luontotaitojen perusopinnot, 2 op

Kurssin kuvaus: Kurssilla tutustutaan Suomen luontoon, luontotyypeihin, eläin- ja kasvilajeihin, luonnon ilmiöihin sekä luonnon hyöty- ja virkistyskäyttöön. Kurssilla tutustutaan luontoalan ammatteihin ja ansaintamahdollisuuksiin. Työtavoissa painottuu opiskelijan aktiivinen osallisuus, toiminnallisuus itsenäisessä työssä ja ryhmätoiminta. Kurssilla tehdään retkiä lähialueen luontokohteisiin.

Kurssin tavoitteet

- Oppia tuntemaan Suomen luontoa, luontotyyppjä, eläin-, lintu- ja kasvilajeja sekä luonnon ilmiöitä
- Vahvistaa opiskelijoiden luontosuhdetta
- Tuntee jokamiehen oikeudet
- Osata soveltaa oppimaansa luonnossa liikkeessaan, retkeillessään, metsästäessään, kalastaessaan ja luonnontuotteita keräillessään
- Oppia ymmärtämään luonnon monimuotoisuutta ja lainalaisuuksia sekä osata hyödyntää luontoa kestäväällä tavalla
- Tunnistaa luontoalan ansaintamahdollisuudet: luontoalan ammatit, luonnontuotteet, luontomatkailu ja luontoyrittäjyys

TVT:n käyttö kurssilla

- Tiedonhankinta verkosta, kameran käyttö
- Sähköisen karttapalvelun käyttö

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen oppitunneille, harjoituksiin ja retkille

Oppimaan oppiminen

- Oman oppimisprosessin arviointi
- Opiteen soveltaminen käytäntöön

Arviointi

- Kurssin suorittaminen edellyttää tunneille ja retkille aktiivisesti osallistumista sekä harjoitusten tekemistä
- Opiskelija arvioi itse oppimaansa
- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä), V (välttävä)

Retkeilytaidot, 1 op

Kurssin kuvaus: Kurssilla opiskelija tutustuu luonnossa liikkumiseen, oppii retkeilyn perustaitoja ja innostuu retkeilystä luonnosta. Kurssi vahvistaa opiskelijan suhdetta luontoon ja sen monimuotoisuuteen. Kurssilla ollaan pääasiassa ulkona luonnossa retkeillen.

Kurssin tavoitteet

- Oppia retkeilyn perustaitoja: nuotion sytyttäminen, retkiruoan tekeminen, retkimajoitteen pystytys, sopivien retkeilyvarusteiden ja vaatetuksen valinta, rinkan pakkaaminen, turvallisen retkeilyn abc, retken suunnittelu, etenemisnopeus, säähän varautuminen, kartan ja kompassin käyttö, toiminta eksymistilanteessa, retkeilijän ensiaputaidot

TVT:n käyttö kurssilla

- Tiedon etsintä
- 112-sovelluksen lataaminen
- Paikannus kännykän avulla
- Sport trackerin tai vastaavan käyttäminen
- Sääkartat

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti tuntityöskentelyyn ja retkille

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija osaa soveltaa oppimiaan retkeilytaitoja retkeillessään ja retkillä monenlaisissa ongelmanratkaisutilanteissa
- Opiskelija oppii löytämään lisätietoa retkeilystä

Arviointi

- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Luontorakentelu, 1 op

Kurssin kuvaus: Kurssilla rakennetaan varusteita, jotka auttavat harrastamaan, selviytymään ja nauttimaan luonnosta. Kurssilla rakennetaan myös luontoa ja eläinten selviytymistä tukevia rakennelmia.

Kurssin tavoitteet

- Oppia rakentamaan tulukset, linnunpönttö, ötökkäpönttö, keitin sekä valaisin kierrätysmateriaaleista

TVT:n käyttö kurssilla

- Tietoa etsitään internetistä ja tuotoksia laitetaan esille sosiaaliseen mediaan

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti tuntityöskentelyyn ja saa valmiiksi tuotteet

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii käyttämään valmistamiaan esineitä luonnossa omaksi ja luonnon hyväksi
- Opiskelija oppii soveltamaan luonnossa valmistamiaan esineitä

Arviointi

- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä), V (välttävä)

Vastuu luonnosta, 1,5 op

Kurssin kuvaus: Kurssilla opiskelijoita herätellään pohtimaan yksilön ja yhteisön vastuuta luonnosta. Tavoitteena on edistää opiskelijan luonnon monimuotoisuutta säilyttävää ja ympäristövastuullista käyttäytymistä ja toimintaa valintatilanteissa. Kurssilla opitaan liikkumaan luonnossa sitä kunnioittaen, suojellen ja vastuullisesti kestäväällä tavalla hyödyntäen. Tutustutaan lähialueiden vesi- ja metsäekosysteemeihin sekä suojeltuun metsäalueeseen retkeilemällä, joka samalla vahvistaa opiskelijoiden luontosuhdetta. Kurssilla opitaan kierrättämään ja käytännön toimin edistetään lähiluonnon monimuotoisuutta. Kurssilla käsitellään ihmisen ja luonnon vuorovaikutusta paikallisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Kurssilla tutustutaan kansalaisten mahdollisuuksiin vaikuttaa oman elinympäristönsä suunnitteluun ja kehittämiseen.

Työtavoissa on keskeistä opiskelijaryhmän aktiivinen osallisuus, toiminnallisuus, yhteistoiminta sekä yhdessä ja toisilta oppiminen.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija motivoituu pohtimaan ympäristö- ja luontoarvoja
- Opiskelija oppii tekemään valintoja ja käyttäytymään luonnon monimuotoisuutta säilyttävästi ja ympäristövastuullisesti
- Opiskelija oppii kulkemaan luonnossa kunnioittaen, suojellen ja virkistyen
- Opiskelija oppii tietämään, miten Suomessa jokainen kansalainen voi vaikuttaa oman elinympäristönsä suunnitteluun ja kehittämiseen (yhteistyö kunnan kanssa)
- Opiskelija tuntee jokamiehen oikeudet
- Opiskelijan luontosuhde vahvistuu
- Opiskelija ymmärtää ympäristönsuojelun keskeiset tavoitteet
- Opiskelija oppii käytännössä toimia metsä- ja vesiekosysteemin monimuotoisuuden edistämiseksi ja jätteen kierrättämiseksi
- Opiskelija oppii muodostamaan perusteltuja mielipiteitä ympäristö- ja luontoasioihin

TVT:n käyttö kurssilla

- Tiedon etsintä netistä

Kurssin suoritustavat

- Opetukseen ja tunneille aktiivisesti osallistuminen
- Annettujen tehtävien tekeminen itsenäisesti

Oppimaan oppiminen

- Omien valintojen vaikutus luontoon ja ympäristöön paikallisesti ja laajemmin
- Vastuunottaminen omasta elinympäristöstä ja osallistuminen sen suunnitteluun ja kehittämiseen
- Luonnon kunnioittaminen ja hyödyntäminen kestävästi

Arviointi:

- Kurssin suorittaminen edellyttää tunneille ja vierailuille aktiivisesti osallistumista sekä tehtävien suorittamista
- Ohjaajan jatkuva palaute ja opiskelijan itsearviointi
- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Selviytymistaidot, 1 op

Kurssin kuvaus: Kurssin tavoitteena on tarjota retkeilykokemusta saaneille opiskelijoille mahdollisuuksia soveltaa ja syventää retkeilytaitojen osaamistaan talviolosuhteissa. Kurssilla opetellaan seuraavia asioita: talviretken suunnittelu, liikkuminen talvisessa luonnossa, talvisten yöpymisratkaisujen rakentaminen, kylmettymisen ja paleltumien estäminen, talviretken vaatetus, hypotermia ja siitä selviytyminen, ensiapu sekä tilapäisvälineet. Kurssilla ollaan pääosin talvisessa luonnossa ja kurssiin kuuluu talvinen retki ja yöpyminen lumiluolassa Etelä-Lapin erämaassa.

Kurssin tavoitteet

- Tutustua ja oppia hallitsemaan talvisia retkeily- ja selviytymistaitoja yksin ja ryhmässä
- Oppia hallitsemaan fysiologiset ja psykologiset perusedellytykset talvisessa luonnossa selviytymiselle
- Tunnistaa erilaisia talviretkeilyn riskitekijöitä ja oppia varautumaan niihin
- Soveltaa opittuja retkeily- ja selviytymistaitoja talviretkellä: retken suunnittelu, vaatetus ja muu retkivarustus, kylmettymät, paleltumat ja hypotermia, lumiluolan valmistus, retkimuonan valmistus, talvisää

‘

TVT:n käyttö kurssilla

- Erilaiset mobiilisovellukset ja tietotekniikka apuna selviytymistaidoissa
- Sääkartat

Kurssin suorittavat

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti yksilönä ja ryhmän jäsenenä tuntityöskentelyyn
- Opiskelija tekee annetut tehtävät itsenäisesti

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii käytännön selviytymistaitoja talviolosuhteissa
- Opiskelija omaksuu luonnossa selviytymisen taitoja

Arviointi

- Kurssin suorittaminen edellyttää tunneille ja retkille aktiivista osallistumista
- Opiskelija arvioi itse oppimaansa

- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä), V (välttävä)

Tekninen työ, 2. opintopolku, 5 op

Kurssin kuvaus: Opiskelija valmistaa työpajassa opiston aikana työn tai useampia töitä mieltymyksensä ja taitojensa mukaan. Ensimmäisenä työnä opiskelija valmistaa kuitenkin puukon.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija harjaantuu valmistamaan esteettisesti kauniin esineen käyttäen monipuolisesti erilaisia materiaaleja
- Opiskelija oppii tuntemaan erilaisia teknisen työn työvälineitä ja koneita
- Opiskelija harjaantuu koneiden ja laitteiden turvalliseen käyttämiseen
- Opiskelija oppii oman työn vaiheet suunnittelusta toteutukseen

TVT:n käyttö kurssilla

- Ideoita haetaan internetistä ja tuotoksia laitetaan esille blogiin

Kurssin suoritustavat

- Käytännön työt teknisen työn tiloissa ja aktiivinen osallistuminen

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii oman työn vaiheet suunnittelusta toteutukseen

Arviointi

- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)

Tuotesuunnittelun perusteet ja tekniset kuvaustavat, 0.5 op

Kurssin kuvaus: Ideoidaan, kehitetään, luonnostellaan ja tehdään työpiirustukset teknisessä työssä valmistettavaan esineeseen tai kalusteeseen (teknisen työn opettaja mukana ohjaamassa prosessia).

Kurssin tavoitteet

- Suunnittelutyön merkityksen ymmärtäminen osana tuotteen valmistusprosessia
- Opiskelija kykenee arvostamaan omia persoonallisia tuotoksiaan

TVT:n käyttö kurssilla

- Tietoverkot apuna tiedon hankinnassa ja ideoinnissa sekä tuotosten jakamisessa
- Suunnitteluohjelman käyttö osana työpiirustusten tekoa

Kurssin suoritustavat

- Luovuusharjoitukset, tuotesuunnitteluprosessin vaiheiden tallentaminen ja lopullisten työpiirrosten tekeminen

Oppimaan oppiminen

- Oppiminen perustuu tekemällä oppimiseen
- Luova ongelmanratkaisuprosessi tuotekehittelyssä ja -suunnittelussa
- Tuotosten dokumentointi oppimisprosessin hahmottamisen apuna

Arviointi

- Todetaan kurssin tavoitteet henkilökohtaisella tasolla ja seurataan niiden toteutumista työskentelyn aikaisella itsearvioinnilla opettajan ohjauksessa. Ryhmän palaute tukee työskentelyä. Lopussa arvioidaan ryhmän kanssa yhdessä prosessia ja tuotoksia.
- Lopullinen arvosana muodostuu opettajan ja opiskelijan arvioinnin pohjalta
- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tyydyttävä) ja V (välttävä)

Liikunta, 1,5 op

Kurssin kuvaus: Kurssi sisältää erilaista kesä- ja talviliikuntaa sekä sisä- ja ulkoliikuntaa monipuolisesti opiskelijoiden toiveet huomioon ottaen. Opetuksessa otetaan huomioon opiskeluympäristöjen tarjoamat mahdollisuudet. Liikunnan opetuksella tuetaan opiskelijaa vastuulliseen omasta fyysisestä aktiivisuudesta sekä toiminta- ja opiskelukyvystä huolehtimiseen. Edistetään opiskelijoiden tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, osallisuutta, kestävä elämäntapaa, yhdessä toimimisen taitoja, toisten huomioon ottamista ja yhteisöllisyyttä. Kurssin työtavoissa painottuu opiskelijaryhmän aktiivinen osallisuus, toiminnallisuus ja yhteistoiminta. Opiskelijat osallistuvat toiminnan suunnitteluun ja ottavat vastuuta omasta ja ryhmän toiminnasta.

Kurssin tavoitteet

- Tavoitteena on kehittää tietoja ja taitoja, jotka edistävät opiskelijan fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä toimintakykyä sekä hyvinvointia
- Opiskelija osaa ylläpitää ja tarvittaessa kehittää omaa fyysistä kuntoaan oman kehitys- ja osaamistason sekä oman aiempien liikuntakokemusten kautta
- Opiskelija oppii arvioimaan ja harjoittamaan fyysisiä ominaisuuksiaan (voima, kestävyys, liikkuvuus ja nopeus)
- Edistää opiskelijoiden sosiaalista yhteenkuuluvuutta
- Sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn tavoitteisiin kuuluvat parhaansa yrittäminen, aktiivinen työskenteleminen, pitkäjänteinen itsensä kehittäminen sekä toisia kunnioittava vuorovaikutus
- Opiskelija innostuu liikkumaan säännöllisesti myös vapaa-ajalla ja omaksuu liikunnan osana elämäntapaa

TVT:n käyttö kurssilla

- Erilaisten liikuntasovellusten käyttö ja hyödyntäminen mm. erilaiset mobiilisovellukset
- Liikuntateknologian avulla tuetaan opetuksen tavoitteiden saavuttamista

Kurssin suoritustavat

- Säännöllinen ja aktiivinen läsnäolo
- Liikuntapäiväkirjan ylläpitäminen

- Ohjaustuokion pitäminen

Oppimaan oppiminen

- Liikunnan jalkautumisen opettelu jokapäiväiseen elämään positiivisten liikuntakokemusten kautta
- Liikkuvan elämäntavan omaksuminen
- Terveyttä edistävän liikunnan harrastamiseen
- Toimintakyvyn ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen

Arviointi

- Arvioinnissa käytetään kurssin alussa esitettäviä liikunnan arviointikriteereitä
- Liikunnan arviointi koostuu jaksoittain toteutettavasta fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn itsearviointista
- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)

Tekstiilityö, 2. opintopolku, 5 op

Kurssin kuvaus: Kurssi täydentää opiskelijan aikaisempia käsityöopintoja. Opetus on jaettu sisällöltään erilaisiin kokonaisuuksiin, joita ovat sisustustekstiilit sekä vaatteet ja asusteet. Opinnoissa tutustutaan seuraaviin tekniikoihin: ompelu, kudonta, painanta, värjäys, huovutus, virkkaus, neulonta, solmeilu ja kierrätysompelelu. Näistä tekniikoista opiskelija käyttää töissään ainakin viittä eri tekniikkaa. Opiskelijan töiden laajuus ja määrä vaikuttavat kurssin arviointiin. Töiden laajuudessa huomioidaan opiskelijan taso sekä henkilökohtaiset oppimistavoitteet.

Kurssin tavoitteet

- Oppia kädentaitoja tekstiilimateriaalin ja erilaisten tekniikoiden avulla sekä harjaannuttaa suunnittelemisen taitoja
- Antaa opiskelijalle valmiuksia kehittää omaa harrastuneisuutta
- Tukea jatkokoulutukseen hakeutumista
- Pyrkii vahvistamaan opiskelijan itseohjautuvuutta ja kykyä oppia uusia työtapoja ja tekniikoita

TVT:n käyttö kurssilla

- Ideoita töistä, työohjeita ja materiaaleja töihin etsitään verkosta
- Työskentelystä ja valmiista töistä tehdään julkaistaan Instagram-päivityksiä
- Opiskelijan portfolion mahdollinen julkaiseminen opiston käsityöblogissa

Kurssin suoritusstavat

- Aktiivinen osallistuminen opetukseen ja tunneille
- Omien kurssitöiden suunnittelu, valmistaminen ja arviointi
- Portfolio eli työkansio yhdestä työstä

Oppimaan oppiminen

- Tekemisen myötä opiskelijan luovan ongelmanratkaisutaidon sekä persoonallisen ilmaisun kehittyminen vahvistaa opiskelijan itsetuntemusta käsityön tekijänä

- Käsitöiden tekemisen tavoitteena on vahvistaa opiskelijan pitkäjänteistä ja toiminnallista työskentelyä sekä tuoda opiskelijan oman käsityön suunnittelu- ja tuottamisprosessin kautta iloa ja mielihyvän kokemuksia
- Arvoperustana on työn tekemisen arvostus, toisen huomioon ottaminen, taloudellinen ja turvallinen työskentely, vastuunotto sekä esteettisyys

Arviointi

- Arvioinnissa käytetään tekstiilityön arviointikriteereitä, jotka esitellään kurssin alussa
- Opettajan arviointia tapahtuu työkohtaisesti, jaksokohtaisesti ja kurssiarvosanan muodossa
- Koko kurssin arvosana muodostuu töiden laajuuden ja määrän, opiskelijan itsearviointin ja tekstiilityön arviointikriteereiden pohjalta asteikolla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tyydyttävä) ja V (välttävä)

Kotitalous, 2. opintopolku, 5 op

Kurssin kuvaus: Opitaan ruoanvalmistusta, leivontaa, tekstiilienhoitoa ja kodin siivoustaitoja käytännössä. Aterioiden suunnittelu, toteutusta ja arviointia. Tutustutaan ravitsemussuosituksiin. Opitaan lajittelua ja kestävän kehityksen periaatteita. Pohditaan järkevää rahankäyttöä ja harkittua kuluttamista. Opitaan taloudellista ajattelua.

Kurssin tavoitteet

- Harjaantua kotityötaitoissa, joita tarvitaan arjenhallintaan oppilaitoksemme soluelämässä, myöhemmin opiskelija-asunnossa ja omassa perheessä
- Päästä kokemaan innostusta ja onnistumista ja oppia epäonnistumisista
- Oppia työn arvostamista ja loppuunsaattamista
- Kerryttää yhteistyötaitoja, suunnittelutaitoja ja organisointitaitoja

TVT:n käyttö kurssilla

- Sähköinen oppimispäiväkirja sekä reseptipankki (mahdollista tehdä myös ei-sähköisesti)
- Erilaiset mobiililaitteet ja tietotekniikka apuna ruoanvalmistuksessa ja leivonnassa
- YouTuben ruoanvalmistusohjeet ja vinkit leivontaan ja muihin kotityötaitoihin
- Dokumenttikameran käyttö
- Sosiaalisen median hyödyntäminen opitun ja työskentelyn sekä työtulosten dokumentoinnissa

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti yhteiseen työskentelyyn suunnittelusta toteutukseen ja jälkitöihin
- oppimispäiväkirjan palauttaminen

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii käytännön töiden kautta
- Opiskelija alkaa omaksua yrittäjämäistä asennetta opiskelussaan
- Opiskelija saa halutessaan suunnitella oppituntien sisällön aterian osalta sekä valmistella ja pitää oppitunnin

Arviointi

- Opiskelija laatii kurssin aluksi opiskelulle tavoitteet ja tekee itsearviointia suullisesti ja/ tai kirjallisesti vähintään kolme kertaa kurssin aikana
- Lopullinen arvosana muodostuu opettajan ja opiskelijan arviointikeskustelun jälkeen kurssin loppuvaiheessa
- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)

Työelämätaidot

Työelämän perusopinnot, 3 op

Kurssin kuvaus: Kurssilla opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja hyödyntämään niitä ammatinvalinnassa ja tulevaisuuden opinnoissa. Erilaiset ammatit ja työelämässä tarvittavat taidot ja valmiudet tulevat tutuksi. Opiskelijan tietotaitoja vahvistetaan käytännön opetusmenetelmien kautta. NY Oma talous -avaimet työelämään -valmennuksen avulla opiskelijaa kannustetaan pohtimaan omia mielenkiinnon kohteitaan, työelämän perusvalmiuksia sekä omaa talouden hallintaa. Kurssilla opiskelijaa rohkaistetaan tutustumaan ja toimimaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Kurssin tavoitteet

- Kehittää ja vahvistaa opiskelijan itsetuntemusta sekä elämänsuunnittelu- ja elämänhallintataitoja
- Lisätä työelämätaitoja sekä syventää työelämätuntemusta
- Tunnistaa jatko-opinto mahdollisuuksia
- Tulevaisuuden suunnittelutaidot
- Lisätä opiskelijan oppimisvalmiuksia, oppimaan oppimisen taitoja ja ymmärtämystä omien valintojen ja toiminnan seurauksista
- Opiskelija oppii tunnistamaan vahvuuksiaan, taitojaan ja persoonallisia ominaisuuksiaan

itsetuntemus – omat kiinnostuksen kohteet ja vahvuudet

työelämätaidot – työnhaun ja työelämän pelisäännöt

rahankäyttö – talouslukutaidon merkitys arjen tilanteissa

tiimityö – vastuunkantamisen merkitys yhdessä työskennellessä

yrittäjyys – yrittäjämäistä toimintatapaa tarvitaan kaikessa työssä ja työelämässä

TVT:n käyttö kurssilla

- Jatko-opintoihin ja tulevaisuuden suunnitteluun liittyvät tietolähteet, sähköiset ohjauspalvelut ja hakujärjestelmät
- Internet tietolähteenä

Kurssin suorittavat

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti yhteiseen työskentelyyn
- Oppimispäiväkirjan pitäminen
- TET-jakson suorittaminen

Oppimaan oppiminen

- Henkilökohtainen osaamisen kehittäminen ja johtaminen

- Henkilökohtaisten oppimistyylien tunnistaminen
- Omien vahvuuksien löytäminen
- Vastuunottaminen itsestä ja toisista
- Valmiuksia muutoksen ymmärtämiseen ja tulevaisuuden suunnitteluun

Arviointi

- Työelämäarviointi
- Itsearviointi
- Lopullinen arvosana muotoutuu opiskelijan ja opettajan yhteisen arviointikeskustelun jälkeen kurssin loppuvaiheessa

Työelämän viestintä- ja vuorovaikutustaidot, 1 op

Kurssin kuvaus: Puheviestintään painottuva kurssi, joka sisältää paljon vuorovaikutusta ja toiminnallisia harjoituksia. Harjoitellaan mm. ryhmätyö- ja neuvottelutaitoja, kuten mielipiteen ilmaisua ja perustelua, aktiivista kuuntelua sekä palautteen antoa ja vastaanottamista. Demonstroidaan tosielämän tilanteita, kuten asiakkaiden kohtaamista. Esitellään kokemuksia työpaikoista ja valmistaudutaan työhaastatteluihin.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija ymmärtää vuorovaikutuksen merkityksen ihmissuhteissa, opiskelussa ja työelämässä
- Opiskelijan omat puhe- ja vuorovaikutustaidot kehittyvät, ja hän rohkaistuu keskustelemaan ja esiintymään pienissä ryhmissä ja yleisön edessä
- Kirjallinen ilmaisutaito ja medialukutaito kehittyvät

TVT:n käyttö kurssilla

- Esimerkkejä internetin ja sosiaalisen median käytöstä työelämän tarpeisiin
- Tiedonhakua internetistä omien esitysten pohjaksi
- Esitysten havainnollistamista audiovisuaalisin keinoin
- Osa esiintymisharjoituksista voidaan kuvata videolle ja katsoa palautetilanteessa opettajan kanssa
- Kirjallisia tekstejä muokataan ja lähetetään sähköisesti

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen oppitunneille ja harjoituksiin

Oppimaan oppiminen

- Opiskeluun kuuluu oman työskentelyn pohdintaa sekä palautteen antoa ja saamista
- Opiskelijan itsetunto ja minäkuva vahvistuvat rakentavassa vuorovaikutuksessa toisten kanssa
- Kehittyneet vuorovaikutustaidot edistävät kaikkea oppimista

Arviointi

- Opiskeluun sisältyvistä harjoituksista opiskelija saa palautetta opettajalta ja toisilta opiskelijoilta
- Opiskelija arvioi myös itse osaamistaan ja edistymistään
- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Arjenhallintataidot, 1 op

Kurssin kuvaus: Arjenhallintakurssi auttaa opiskelijaa löytämään keinoja, joilla voi ylläpitää ja lisätä omaa hyvinvointiaan, itsensä välittämistä ja itsetuntemusta. Kun tuntee itsensä hyvin, on helpompi huolehtia hyvästä olost ja arjen sujumisesta. Arjenhallintataidot ovat itsetuntemukseen perustuvaa kykyä ohjata omaa elämää omien arvojen ja tavoitteiden suuntaan sekä kykyä saavuttaa tavoitteitaan. Kurssilla käydään läpi myös unen, liikunnan ja ravinnon merkityksestä hyvinvoinnille.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija vahvistaa omaa osaamistaan sekä kehitettäviä asioita itsessään
- Auttaa opiskelijaa löytämään nykyistä parempia arjenhallintataitoja
- Opiskelija oppii tunnistamaan stressiä ja hallitsemaan sitä
- Opiskelija oppii suunnittelemaan ajankäyttöä
- Opiskelija vahvistaa ja kehittää sosiaalisia vuorovaikutustaitoja
- Vahvistaa opiskelijan kykyä oppia uutta

TVT:n käyttö kurssilla

- Tietotekniikan käyttö tehtävien tekemisessä ja tiedon hankinnassa
- Opetusvideoiden käyttö opetuksessa

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen oppitunneille
- Annettujen tehtävien suorittaminen
- Oppimispäiväkirjan kirjoittaminen

Oppimaan oppiminen

- Sosiaalisten taitojen kehittäminen yksilön ja ympäristön vuorovaikutuksessa
- Omien vahvuuksien kehittäminen
- Omien vahvuuksien ja haasteiden arvioiminen sosiaalisissa tilanteissa
- Uusien arjenhallintataitojen oppiminen
- Toimiminen vastuullisena ryhmän jäsenenä

Arviointi

- Opiskelija laatii kurssin aluksi ja aikana opiskelulle tavoitteita sekä tekee itsearviointia sanallisesti koko kurssin ajan
- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Työelämän englanti, 0,5 op

Kurssin kuvaus: Työelämätaitojen englanti kuuluu osana työelämätaitojen opintopolkuun. Kurssilla opitaan työelämäsanastoa englanniksi käytännön puheharjoittelun avulla. Opiskelijat pääsevät tekemään työhaastatteluja ja olemaan haastateltavina vieraalla kielellä.

Kurssin tavoitteet

- Parantaa opiskelijan käytännön kielitaitoa
- Tehdä tutuksi ja oppia työelämässä tarpeellista sanastoa

TVT:n: käyttö kurssilla

- Videoidaan keskustelu- ja puheharjoituksia

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen tunneilla

Oppimaan oppiminen

- Aktiivinen rooli työelämän englannin sanaston käyttämisessä

Arviointi

- Kun opiskelija on suorittanut kurssin kuvauksessa ja tavoitteissa määritellyt asiat, hän saa suorituserkinnän (S)

Kansainvälisyystieto, 0.5 op

Kurssin kuvaus: Kurssilla otetaan selvää mahdollisuuksista opiskella tai työskennellä ulkomailla. Opiskelija tekee pienen tutkielman jonkin maan elinoloista ja työmahdollisuuksista.

Kurssin tavoitteet

- Antaa tietoa ulkomailla opiskelusta ja työskentelemisestä

TVT:n käyttö kurssilla

- Tiedonhankintaa tutkielmaa varten tietotekniikan avulla
- Tutkielman kirjoittaminen Chrome bookilla

Kurssin suoritustavat

- Tutkielman teko
- Aktiivinen työskentely oppitunneilla

Oppimaan oppiminen

- Opiskelijalla aktiivinen rooli omassa tutkielmassaan

Arviointi

- Kurssi arvioidaan kirjaimella S (suoritettu)

Yrittäjyys

Yrittäjyyden perusopinnot, 3 op

Kurssin kuvaus: Osallistutaan lukuvuoden kestävään yrittäjyysohjelmaan (NY-yrittäjyys), jossa perustetaan oikealla rahalla toimiva yritys. Kurssiin sisältyy 0,5 opintopisteen verran itsenäistä työskentelyä eli perustetun NY-yrityksen eteen tehtäviä töitä.

Kurssin tavoitteet

- Saada valmiuksia sisäiseen ja ulkoiseen yrittäjyyteen
- Yrittäjämäisen asenteen omaksuminen

- Oppia tekemällä
- Harjoitella sekä omatoimista työskentelyä että yhteistyötaitoja
- Oppia tärkeitä työelämätaitoja
- Oppia taloustaitoja
- Oppia käyttämään monipuolisia työtapoja ja oppimisympäristöjä

TVT:n käyttö kurssilla

- NY-vuosi yrittäjänä -sivuston hyödyntäminen opintojen aikana
- Yrityksen mahdollisten nettisivujen, instagram-tilin, snapchat-tilin ja facebook-sivujen luominen ja ylläpito markkinoinnissa
- Liikeideat, mahdolliset osa- ja vuosikatsaukset tietoteknisesti
- Mainosmateriaalien tekoa eri medioihin

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu oppituntien aikana tapahtuviin oppimistilanteisiin sekä oppituntien aikana tapahtuvaan yrityksen asioiden hoitamiseen
- Opiskelija osallistuu myös oppituntien ulkopuolella omaan yritykseen liittyviin tehtäviin ja töihin (0,5 op)

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija löytää omat vahvuutensa yritystoiminnassa ja saa myönteisiä kokemuksia
- Opiskelija oppii hyödyntämään aikaisemmin opittuja tietoja ja taitoja
- Opiskelija oppii käyttämään luovuuttaan hyväkseen
- Oman tekemisen kautta oppiminen

Arviointi

- Arviointi suoritetaan NY-ohjelman aikaisten suoritusten ja toiminnan aktiivisuuden perusteella
- Arvioinnissa huomioidaan palautettavat tehtävät ja kurssin aikana järjestettävät ja siihen kuuluvat kilpailut
- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)

Business-englanti, 0,5 op

Kurssin kuvaus: Kurssi on tarkoitettu yrittäjyysopintopolun valinneille. Yrittäjyysopiskelijat oppivat viestimään harjoitusyrityksestään englanniksi sekä suullisesti että kirjallisesti.

Kurssin tavoitteet

- Yritysidean esittäminen englanniksi
- Yrityksen myyntituotteen kehityksestä kertominen englanniksi
- Tutustua yrityssanastoon ja -terminologiaan englanniksi
- Oppia ilmaisemaan yrityksen asioita kirjallisesti, mm. englanninkielisen yritysesitteen teko
- Oppia ottamaan yritysasiakkaita vastaan vieraalla kielellä
- Harjoitella englanninkielisiä puheluita

TVT:n käyttö kurssilla

- Englanninkielisten puhelujen harjoittelu (kännykät, äänitys)

- Mainosvideoiden teko
- Yritysesitteen tekeminen sähköisesti
- Tarvittaessa englanninkielisten nettisivujen tekeminen

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija on aktiivinen oman harjoitusyrityksensä toimija

Oppimaan oppiminen

- Opiskelijaa kannustetaan ottamaan aktiivinen rooli opiskelustaan
- Opiskelija oppii kieltä käyttämällä sitä aktiivisesti

Arviointi

- Arviointi tehdään suullisesti yhdessä opettajan ja opiskelijan kanssa
- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)

Yrityksen rahoitus, laskentatoimi ja lakitieto, 1 op

Kurssin kuvaus: Opiskelija oppii keskeiset yrityksen talouden hoidon perusasiat oman yrityksensä näkökulmasta. Hän tutustuu uuden yrityksen perustamisvaihetta sekä varsinaista toimintaa säätelevään lainsäädäntöön, määräyksiin sekä ohjeisiin sekä noudattaa ja soveltaa niitä oman yrityksensä toiminnassa. Kurssissa hyödynnetään NY-vuosi yrittäjänä- sivustoa.

Kurssin tavoitteet:

- Oppia kustannus- ja kannattavuuslaskentaa ja ymmärtää yritystoiminnan taloudelliset riskit
- Tutustua erilaisiin yrityksen rahoitusvaihtoehtoihin
- Oppia yrityksen kirjanpidon keskeiset asiat
- Laatia yritystoimintaan sisältyviä lakisääteisiä raportteja
- Ymmärtää yrityksen toiminta osana yhteiskuntaa sitä palvelevana ja rakentavana yksikkönä
- Opiskelija ymmärtää, että yritystoimintaa säätelevät lainsäädännöstä ja yleisesti hyväksi koetusta käytännöstä tulevat yhteiset pelisäännöt sekä yrittäjän vastuun ja velvoitteet

TVT:n käyttö kurssilla

- NY-vuosi yrittäjänä -sivuston ja internetin hyödyntäminen opintojen aikana
- Oman yrityksen toimintaan liittyvää tekstinkäsittelyä ja taulukkolaskentaa
- Classroom -oppimisympäristöä käytetään tiedottamiseen ja materiaalin jakamiseen
- Opiskelijat tutustuvat sähköiseen yritystietojärjestelmään sekä sinne tehtäviin ilmoituksiin, rekisteröinteihin ja viranomaislupiin

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu aktiivisesti tunneille ja suorittaa hänelle annetut harjoitustehtävät yksin tai pienryhmässä

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii ottamaan vastuuta siitä, mihin varat riittävät
- Tieto siitä, mitä lakisääteisiä asioita yritys vaatii
- Opiskelija oppii huomioimaan yrityksen toimintaan liittyvät velvollisuudet ja vastuut

Arviointi

- Opiskelija saa opettajalta palautetta työskentelystään ja suoritetuista harjoitustehtävistä
- Opiskelija arvioi myös itse oppimaansa
- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tyytyttävä) ja V (välttävä)

Yritysviestintä, 1 op

Kurssin kuvaus: Puheviestintään painottuva kurssi, joka sisältää vuorovaikutusta ja toiminnallisia harjoituksia. Demonstroidaan tosielämän tilanteita, kuten asiakkaiden kohtaamista ja palvelua sekä omien tuotteiden esittelyä ja mainontaa. Esitellään kokemuksia työpaikoista ja yrityksistä ja valmistaudutaan työhaastatteluihin.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija ymmärtää vuorovaikutuksen merkityksen ihmissuhteissa, työssä ja yritystoiminnassa
- Opiskelijan omat puhe- ja vuorovaikutustaidot kehittyvät, ja hän rohkaistuu keskustelemaan ja esiintymään pienissä ryhmissä ja yleisön edessä
- Opiskelija oivaltaa, että selkeä, napakka ja havainnollisen esitys tai teksti tavoittaa parhaiten vastaanottajan

TVT:n käyttö kurssilla

- Esimerkkejä yritysten ja tuotteiden markkinoinnista erilaisissa medioissa
- Tiedonhakua internetistä omien esitysten pohjaksi
- Esitysten havainnollistamista audiovisuaalisin keinoin
- Osa harjoituksista voidaan kuvata videolle ja katsoa palautetilanteessa opettajan kanssa

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen oppitunneille ja harjoituksiin
- Oman yrityksen esittely opistolla ja messuilla

Oppimaan oppiminen

- Opiskeluun kuuluu oman työskentelyn pohdintaa sekä palautteen antoa ja saamista
- Opiskelijan itsetunto ja minäkuva vahvistuvat rakentavassa vuorovaikutuksessa toisten kanssa
- Kehittyneet vuorovaikutustaidot edistävät kaikkea oppimista

Arviointi

- Opiskeluun sisältyvistä harjoituksista opiskelija saa palautetta opettajalta ja toisilta opiskelijoilta
- Hän arvioi myös itse osaamistaan ja edistymistään
- Kurssi arvioidaan kirjaimella S (suoritettu)

Yritysgrafiikka, 1 op

Kurssin kuvaus: Suunnitellaan omalle yritykselle tunnus, logo, käyntikortti ja mainos, esite tai juliste.

Kurssin tavoitteet

- Ymmärtää kuvaviestinnän merkitys osana markkinointia

- Oppia merkkien kieltä: fonogrammit, logogrammit ja ideogrammit sekä sovitut merkit
- Omaksutaan typografian ja sivunsommittelun alkeet

TVT:n käyttö kurssilla

- Tiedonhankinta ja esimerkit
- Tietokoneen grafiikka-, julkaisu- ja kuvankäsittelyohjelmien sekä web-editorien hyödyntäminen
- Yritysgrafiikan jakaminen tietoverkoissa ja sosiaalisessa mediassa

Kurssin suoritustavat

- Viimeistely yritysgrafiikka ja ohjeistus sen käyttöön

Oppimaan oppiminen

- Oppiminen perustuu tekemällä oppimiseen
- Itsearviointi, opiskelutovereiden, opettajan ja asiakkaan palaute auttaa opiskelijaa korjaamaan toimintaansa ja näin tuotosten laatu kohenee

Arviointi

- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)

Vapaa sivistystyö

Vapaan sivistystyön uskonto, 1,5 op

Kurssin kuvaus: Uskon perusteita. Kurssilla syvennyttään mm seuraavien aiheiden äärelle:

- Raamatun synty, sisältö ja merkitys
- Vanhoillislestadiolaisuus, elävän evankeliumin jäljillä
- Mihin uskon, vai uskonko? Mitä on kristinoppi?
- Usko ja etiikka, voinko tietää mikä on oikein ja mikä väärin?
- Usko ja elämä, onko väliä, miten elän?

Kurssiin sisältyy oppituntien lisäksi itsenäistä opiskelua ja tehtäviä.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija hallitsee uskonnollisiin ja moraalisiin kysymyksiin liittyviä keskustelu- ja ajattelutaitoja
- Opiskelija tietää, millainen ilmiö uskonto on ja tuntee Raamatun ominaislaadun pyhän kirjallisuuden edustajana
- Saada aineksia oman maailmankatsomuksen rakentamiseen ja oppia oman uskonnollisen kulttuuriperinnön arvostamisen lisäksi kunnioittamaan niitä, joilla on erilainen vakaumus
- Opiskelija tuntee luterilaisen opin peruspiirteet ja kirkkohistoriallisia päävaiheita
- Oppia tuntemaan myös lestadiolaisen herätysliikkeen keskeiset vaikuttajat ja vaiheet

TVT:n käyttö kurssilla

- Google Classroomin käyttö materiaalien ja virikkeiden jakamiseen
- Tiedonhankinta netistä

Kurssin suoritustavat

- Osallistuminen oppitunneille
- Projektityöt
- Väli- ja loppukoe

Oppimaan oppiminen

- Opiskelijat saavat ohjausta kokeeseen valmistautumiseen ja koevastausten kirjoittamiseen
- Opiskelijoilla on mahdollisuus ehdottaa koekysymyksiä

Arviointi

- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)

Vapaan sivistystyön matematiikka, 0,5 op

Kurssin kuvaus: Opiskelija vahvistaa matemaattista osaamistaan ja rakentaa tukevan pohjan jatko-opiskeluja varten. Kurssilla kerrataan peruskoulun matematiikan keskeisimmät asiat.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija kokee matematiikan positiivisena haasteena
- Opiskelijan matemaattinen ajatusmaailma laajenee. Opiskelijan ongelmanratkaisutaidot vahvistuvat
- Opiskelija kertaan peruskoulun matematiikan keskeiset oppisisällöt

TVT:n käyttö kurssilla

- Classroom -oppimisympäristöä käytetään tiedottamiseen ja materiaalin jakamiseen
- Opiskelijat hyödyntävät älypuhelinlaite vastatessaan sähköisiin testeihin ja käyttäessään erilaisia laskureita sekä katsellessaan opetusvideoita
- Opiskelijat kertaavat funktiolaskimen käyttämistä

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu tuntityöskentelyyn ja pienryhmätyöskentelyyn
- Opiskelija osallistuu kurssin aikana pidettäviin testeihin ja arvioi myös itse oppimaansa

Arviointi

- Opiskelija saa sanallista palautetta opiskelustaan
- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Vapaan sivistystyön viestintä, 0,5 op

Kurssin kuvaus: Kurssi on tarkoitettu niille, joilla ei ole muuta viestintään, äidinkieleen tai kirjallisuuteen liittyvää oppiainetta. Tiivis, puheviestintään painottuva kurssi, joka sisältää paljon vuorovaikutusta sekä esiintymisharjoituksia yksin tai ryhmissä. Harjoitellaan mm. mielipiteen ilmaisua ja perustelua sekä aktiivista kuuntelua ja palautteen antoa. Opetellaan havainnollistamista havaintovälineitä käyttäen ja kehon kielellä. Demonstroidaan tosielämän tilanteita, kuten työpaikkahaastatteluja.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija ymmärtää vuorovaikutuksen merkityksen ihmissuhteissa, opiskelussa ja työelämässä
- Opiskelijan omat ilmaisu-, vuorovaikutus- ja esiintymistaidot vahvistuvat
- Opiskelija oppii hallitsemaan esiintymisjännitystä
- Opiskelija ilmaisee asiansa selkeästi ja havainnollisesti ja kykenee arvioimaan, millainen on tilanteeseen sopiva esitystyyli

TVT:n käyttö kurssilla

- Tiedonhaku internetistä
- Esitysten havainnollistamista audiovisuaalisin keinoin

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen puhe- ja esiintymisharjoituksiin yksin ja ryhmissä

Oppimaan oppiminen

- Viestintäharjoitukset auttavat opiskelijaa ymmärtämään monia oppimisen perusasioita, kuten havainnollistamisen tärkeyttä asian perillemenossa
- Opiskeluun liittyy oman työskentelyn pohdintaa sekä palautteen antoa ja saamista
- Opiskelijan itsetunto ja minäkuva vahvistuvat rakentavassa vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Kehittyneet vuorovaikutustaidot edistävät kaikkea oppimista

Arviointi

- Opiskeluun sisältyvistä harjoituksista opiskelija saa palautetta opettajalta ja toisilta opiskelijoilta. Hän arvioi myös itse osaamistaan ja edistymistään
- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Vapaan sivistystyön tietojenkäsittely, 0.5 op

Kurssin kuvaus: Kurssilla tutustutaan tietotekniikan perusohjelmiin. Kurssilla harjoitellaan tekstinkäsittelyä, taulukkolaskentaa, esitysgraafikkaohjelman käyttöä sekä kuvankäsittelyä.

Kurssin tavoite

- Opiskelija oppii tekemään diaesityksiä ja käyttämään niitä esitelmiensä tukena.
- opiskelija oppii tuottamaan tekstiä ja muokkaamaan sen sisältöä ja ulkoasua tekstinkäsittelyohjelman toimintojen avulla
- Opiskelija tuntee taulukkolaskentaohjelman perustoiminnot. Hän osaa hyödyntää sen ominaisuuksia tietojen tallennuksessa ja käsittelyssä mm. tilastollisessa laskennassa ja tulosten esittämisessä
- Opiskelija oppii käyttämään kuvankäsittelyohjelman perustyökaluja. Hän saa valmiudet kuvamateriaalin tuottamiseen ja muokkaamiseen. Opiskelija hallitsee kuvankäsittelyyn liittyvät tavallisimmat termit ja käsitteet

TVT:n käyttö kurssilla

- Classroom -oppimisympäristöä käytetään tiedottamiseen ja materiaalin jakamiseen
- Tietokoneiden ja sovellusten sujuva hyödyntäminen on kurssilla keskeistä

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu oppitunneille ja suorittaa harjoitustehtävät

Arviointi

- Opiskelija saa opettajalta palautetta työskentelystään ja suoritetuista harjoitustehtävistä
- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Vapaan sivistystyön englantia, 0.5 op

Kurssin kuvaus: Kurssilla pyritään lisäämään ja vahvistamaan opiskelijoiden kiinnostusta englannin kielen oppimiseen. Vahvistetaan perustaitoja englannin kielen kuuntelemisessa, tekstin ymmärtämisessä, puhumisessa ja kirjoittamisessa.

Kurssin tavoitteet

- Ääntämisen parantaminen
- Kuullun ymmärtämisen lisääminen
- Tekstin ymmärtämisen parantaminen

TVT:n käyttö kurssilla

- Mobiililaitteet esimerkiksi keskustelujen nauhoittamiseen ja arviointiin
- Englanninkielisten puheiden kuunteleminen internetistä

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen tunneilla

Oppimaan oppiminen

- Kurssilla opitaan itseilmaisutaitoja
- Opiskelija oppii arvioimaan omaa puhettaan, kommunikointiaan ja opiskeluaan

Arviointi

- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Yhteisötaidot, 2 op

Kurssin kuvaus: Opistoyhteisössä pyritään löytämään jokaiselle opiskelijalle tehtäviä, joissa voi kokea onnistumisia ja oppia uutta. Osallistuminen ja vaikuttaminen on jokaisen opiskelijan oikeus. Yhteisötaidot toteutetaan opiskelijakuntatoimintana. Jokainen opiskelija valitsee toimikunnan, jossa hän pystyy vaikuttamaan opiskelijaelämään sekä vapaa-ajantoimintoihin opistossa.

Kurssin tavoitteet

- Tuottaa opiskelijalle hienoja kokemuksia yhdessä ponnistelemisesta ja onnistumisista
- Valmistaa Valovuosi-lehti painokuntoon sekä tuottaa käyttögrafiikkaa eri tarkoituksiin, mm. kortteihin, esitteisiin ja ilmoituksiin
- Tuottaa sisältöjä julkaisuihin ja radioon
- Valmistaa opiston tapahtumiin ohjelmia ja juontoja

- Organisoida tapahtumien käytännön järjestelyjä
- Valmistaa tapahtumien kahvi- ja ruokatarjoiluja sekä myytäviä leivonnaisia
- Tuottaa myytäviä tuotteita myyjäisiin ja tapahtumiin
- Järjestää Kiitospäiväjuhla ja kansainvälisyysviikko
- Pitää huolta kiinteistön kunnosta
- Järjestää lasketteluretki
- Opintoretken ja isojen arpajaisten järjestäminen
- Järjestää eri tapahtumiin sopivaa musiikkia
- Lahja- ja sisustustavaroiden valmistaminen
- Opistohupparin tai muun vastaavan hankinta
- Järjestää kerhoja
- Hoitaa opistokauppaa ja kioskia
- Kokoustekniikan oppiminen

TVT:n käyttö kurssilla

- Tietokoneen julkaisu-, grafiikka- ja kuvankäsittelyohjelmien käyttö sekä web-editorien käyttö
- käyttögrafiikan jakaminen tietoverkoissa ja sosiaalisessa mediassa
- Tekstien tai äänimateriaalin muokkaaminen ja tallentaminen sähköisesti tehtävään soveltuvia ohjelmia käyttäen

Kurssin suoritustavat

- Säännöllinen osallistuminen kokouksiin
- Aktiivinen osallistuminen oppitunneilla ja opiston tapahtumissa
- Annettujen tehtävien suorittaminen valitulla tekniikalla ja välineellä
- Vastuullinen ote oman ryhmän tehtävien loppuunsaattamiseen

Oppimaan oppiminen

- Oppiminen perustuu tekemällä oppimiseen
- Yhteisöllisyyden motivoiva vaikutus
- Yhdessä ideointi ja toteuttaminen opettavat tavoitteellisuutta
- Opiskelija saa vastuuta, joka opettaa toimimaan sen mukaisesti

Arviointi

- Palaute tulee suoraan toiminnan ja tekemisen onnistumisen tuloksena
- Opiskelija saa palautetta toisilta opiskelijoilta ja opettajalta
- Opiskelija arvioi itse osaamistaan ja edistymistään
- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Elämäntaidot, 17 op

Kurssin kuvaus: Vuoden aikana opiskelija osallistuu monenlaisiin ohjattuihin ja elämäntaitoja kartuttaviin toimintoihin. Elämäntaitojen opintokokonaisuuteen kuuluvat aamuhartaudet, iltahartaudet ja uskonnolliset keskustelut, ensimmäisen opistoviikon, joulua edeltävän viikon ja viimeisen viikon erityisohjelmat, ympäristöviikon ohjelma, elämänkaariviikon ohjelma, kansainvälisyyspäivien ohjelma, vuoden erilaiset juhlat ja tapahtumat (esim. kiitospäiväjuhla, itsenäisyyspäivä, pikkujoulu, joulujuhla), solukummitunnit, koko opiston yhteiset tunnit, vastuuopettajan tunnit, monenlaiset retket, laitoskeittiövuorot, turvallisuusluennot, solujen siivoustunnit, lauantaisten ja sunnuntaisten ohjelmat,

opiskelijakuntatoiminta ja kaikenlaiset ohjatut ja opiskelijan läsnäoloa vaativat opetukselliset tapahtumat.

Kurssin tavoitteet

- Lisätä yhteistyötaitoja ja vuorovaikutustaitoja
- Oppia ottamaan vastuuta erilaisista tehtävistä
- Antaa valmiuksia itsenäiseen elämään
- Vahvistaa opiskelijan itsetuntoa ja omien vahvuuksien löytämistä
- Lisätä opiskelijan sinnikkyyttä ja aktiivista elämänsäntettä
- Vahvistaa kykyä selviytyä arkipäivän haasteista
- Antaa opiskelijalle positiivisia onnistumisen kokemuksia
- Vahvistaa luottamuksen syntymistä omiin kykyihin
- Auttaa opiskelijaa tulevaisuuden mahdollisuuksien oivaltamisessa

TVT:n käyttö kurssilla

- Kuvia ja tekstejä sosiaaliseen mediaan
- Tietotekniikan käyttö suunnittelussa, tavoitteiden asettelussa ja palautteissa

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen oppitunneille

Oppimaan oppiminen

- Vastuun ottaminen tehtävistä
- Aktiivisen elämänsänteen ymmärtäminen
- Yhteistyötaitojen merkityksen ymmärtäminen
- Omien vahvuuksien löytäminen

Arviointi

- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Valinnaisaineet

Tekstiilityön pitkä valinta 2,5 op

Kurssin kuvaus: Kurssi täydentää opiskelijan aikaisempia käsityöopintoja. Opetus on jaettu sisällöiltään kolmeen opintokokonaisuuteen, joita ovat sisustustekstiilit, vaatteet ja asusteet. Sisällöissä tutustutaan seuraaviin tekniikoihin: ompelu, kudonta, painanta, värjäys, huovutus, neulonta, virkkaus, punonta ja kierrätysompelu. Näistä opiskelija käyttää kurssitöissään vähintään kolmea eri tekniikkaa. Töiden laajuudessa ja määrässä huomioidaan opiskelijan taso sekä henkilökohtaiset oppimistavoitteet.

Kurssin tavoitteet

- Oppia kädentaitoja tekstiilimateriaalin ja erilaisten tekniikoiden avulla sekä harjaannuttaa suunnittelemisen taitoja

- Antaa opiskelijalle valmiuksia kehittää omaa harrastuneisuutta ja tukea jatkokoulutukseen hakeutumista
- Pyrkiä vahvistamaan opiskelijan itseohjautuvuutta ja kykyä oppia uusia työtapoja ja tekniikoita

TVT:n käyttö kurssilla

- Ideoita töistä, työohjeita ja materiaaleja töihin etsitään verkosta
- Työskentelystä ja valmiista töistä julkaistaan Instagram-päivityksiä

Kurssin suoritustavat

- Opetukseen ja tunneille aktiivisesti osallistuminen
- Omien kurssitöiden suunnittelu ja valmistus

Oppimaan oppiminen

- Tekemisen myötä opiskelijan luovan ongelmanratkaisutaidon sekä persoonallisen ilmaisun kehittyminen vahvistaa opiskelijan itsetuntemusta käsityön tekijänä
- Käsitöiden tekemisen tavoitteena on vahvistaa opiskelijan pitkäjänteistä ja toiminnallista työskentelyä sekä tuoda opiskelijan oman käsityön suunnittelu- ja tuottamisprosessin kautta iloa ja mielihyvän kokemuksia
- Arvoperustana on työn tekemisen arvostus, toisen huomioon ottaminen, taloudellinen ja turvallinen työskentely, vastuunotto sekä esteettisyys

Arviointi

- Arvioinnissa käytetään kurssin alussa esitettäviä tekstiilityön arviointikriteereitä
- Opettajan arviointia tapahtuu työkohtaisesti, jaksokohtaisesti ja kurssiarvosanan muodossa
- Koko kurssin arvosana muodostuu töiden laajuuden ja määrän, opiskelijan itsearviointin ja tekstiilityön arviointikriteereiden pohjalta asteikolla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)

Luonto- ja elämysliikunta, 2,5 op

Kurssin kuvaus: Kurssilla tutustutaan erilaisiin luonto- ja elämysliikunnan muotoihin. Sisältö on pääosin vuodenaikaan sopivaa monipuolista ulkoliikuntaa ja eri liikuntalajeihin tutustumista. Kurssi on suunnattu liikuntaa aktiivisesti harrastaville. Kurssilla liikutaan opistoalueella ja lähiympäristössä monipuolista luontoa hyödyntäen. Työtavoissa painottuu opiskelijan aktiivinen osallistuminen, toiminnallisuus sekä ryhmä- ja yhteistoiminta. Kurssi tarjoaa opiskelijoille haastavia, elämyksellisiä ja rentouttaviakin kokemuksia sekä osallistaa heitä luontoliikuntatoimintojen suunnitteluun.

Kurssin tavoitteet

- Ryhmätyöskentelytaitojen kehittäminen
- Fyysisen ja psyykkisen kestävyuden ja hyvinvoinnin edistäminen
- Sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistäminen
- Onnistumisen kokemusten saaminen ja itsetunnon kehittyminen elämysten avulla
- Omien rajojen tunnistaminen
- Liikuntataitojen, -lajien oppiminen ja liikuntavälineiden käytön oppiminen

TVT:n käyttö kurssilla

- Karttapalvelun käyttö verkossa

- Gps-laitteiden ja sovellusten käyttö, sport trackerin käyttö

Kurssin suoritustavat

- Opetukseen ja tunneille aktiivisesti osallistuminen
- Annettujen tehtävien tekeminen itsenäisesti

Oppimaan oppiminen

- Omien vahvuuksien löytäminen
- Vastuun ottaminen itsestä ja muista ryhmätoiminnassa
- Fyysisen ja psyykkisen toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen

Arviointi

- Kurssin suorittaminen edellyttää tunneille ja retkille aktiivisesti osallistumista
- Opiskelija arvioi itse oppimistaan jaksoittain
- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)

Vammaistyö, pitkä valinta, 2,5 op

Kurssin kuvaus: Kurssilla opiskellaan yleisimmät kehitysvammat, kuntoutus, asuminen, päivä- ja työtoiminta sekä palvelusuunnitelma. Opiskelijat käyvät tutustumiskäynneillä lähiympäristössä sijaitsevilla vammaispalvelun kohteissa. Opiskeluun kuuluu myös ystäväkerhon ohjaaminen sekä tarvittaessa avustaminen erityislinjan tunneilla ja vapaa-aikana. Opiskelijat kirjoittavat oppimispäiväkirjaa.

Kurssin tavoitteet

- Oppia tuntemaan vammaistyötä ja vammaispalvelujen rakennetta
- Saada teoretietoa ja käytännön valmiuksia vammaisten hoitoon, ohjaukseen ja tukemiseen kunnioittaen vammaisen arvomaailmaa, elämäkatsomusta ja elämänhistoriaa
- Tavoitteena on saada valmiuksia toimia erilaisten ja eri-ikäisten vammaisten kanssa kokonaiskuntoutuksen periaatteiden mukaisesti; tukea ja ohjata selviytymistä arkielämän toiminnoissa ja sosiaalisen suhteiden rakentamisessa
- Oppia soveltamaan opittuja tietoja ja taitoja vammaisten hoitoon, ohjaukseen ja tukemiseen

TVT:n käyttö

- Käytetään eri viestintävälineitä tiedonhakuja ja kirjoittamista varten
- Ryhmätehtävien tekeminen tietokoneella
- Opetusvideoiden käyttö opetuksessa

Kurssin suoritustavat

- Läsnäolo ja osallistuminen yhteiseen työskentelyyn ja ryhmiin
- Ystäväkerhon ohjaaminen
- Opiskelija pitää oppimispäiväkirjaa

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii etsimään tietoa opiskeltavasta asiasta sekä soveltamaan sitä käytäntöön
- Opiskelija oppii käytännössä (ystäväkerho) ohjaamisen taitoja

Arviointi

- Opiskelija laatii kurssin aluksi opiskelulle tavoitteet ja tekee itsearvioinnin suullisesti ja/tai kirjallisesti vähintään kolme kertaa kurssin aikana
- Lopullinen arvosana muodostuu opettajan ja opiskelijan arviointikeskustelun jälkeen kurssin loppuvaiheessa
- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tyyydyttävä), ja V (välttävä)

Kirjallisuus, pitkä valinta 2,5 op

Kurssin kuvaus: Luetaan opiskelijoiden kiinnostuksen mukaan runoja, novelleja ja romaanitekstejä. Katsotaan kirjallisuusvideoita ja mahdollisesti tavataan kirjailija. Keskustellaan tekstien pohjalta vapaamuotoisesti ja käydään ryhmäkeskusteluja. Analysoidaan tekstejä jonkin verran myös kirjallisesti ja valmistetaan mahdollisesti pieniä näytelmiä. **HUOM! Jos tavoitteenasi on korottaa peruskoulun äidinkielen arvosanaa, sinun kannattaa valita tämä kurssi. Kurssi on tarkoitettu muille kuin viestintäpolun opiskelijoille, koska viestintäpolulla kirjallisuus sisältyy jo opintoihin.)**

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija motivoituu lukemaan kaunokirjallisuutta ja keskustelemaan siitä
- Opiskelija pystyy analysoimaan, mikä tekee tekstistä kiinnostavan ja vaikuttavan
- Kirjallisuuden lukeminen palvelee myös suullisen viestinnän ja kirjoittamisen opiskelua

TVT:n käyttö kurssilla

- Tutustutaan joihinkin kirjallisuusblogeihin. Tutustutaan, miten kirjallisuutta voi harrastaa digitaalisessa muodossa. Pidetään kuitenkin arvossa perinteistä kirjaa ja kirjastolaitosta.

Kurssin suoritustavat

- Tekstien lukeminen oppitunneilla ja omalla ajalla
- Keskustelut, kirjalliset tehtävät ja dramatisoinnit

Oppimaan oppiminen

- Kaunokirjallisuuden lukeminen, dramatisointi ja pohdinta kehittävät kykyä ymmärtää ja tulkita luettuja tekstejä
- Eläytymällä ja pohtimalla opiskelija oppii tunnistamaan ja käsittelemään myös omia tunteitaan
- Kirjallisuus ja sen pohjalta käydyt keskustelut opettavat luovuutta: uusia, vaihtoehtoisia tapoja nähdä ja ilmaista asioita

Arviointi

- Opiskelija saa työskentelystään ja tuotoksistaan palautetta opettajalta ja toisilta opiskelijoilta
- Opiskelija oppii myös itse arvioimaan itseään
- Kurssi arvioidaan asteikolla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tyyydyttävä), V (välttävä)

Kuvaviestintä, pitkä valinta, 2,5 op

Kurssin kuvaus: Kuva itseilmaisun ja viestinnän välineenä. Kuvataan ja jälkikäsitellään kuvia. Yhdistetään kuvaa ja tekstiä grafiikka-, julkaisu-, ja kuvankäsitteluohjelmilla.

Kurssin tavoitteet

- Opitaan medialukutaitoa ja kuvakerrontaa
- Ymmärretään kuvan mahdollisuudet ja rajoitteet kohteen dokumentoinnissa ja ilmaisuvälineenä
- Tullaan tietoiseksi kuvakerronnan lainalaisuuksista ja mahdollisuudesta vaikuttaa digitaaliseen kuvaan

TVT:n käyttö

- Tiedon hankinta ja kuvaesimerkit
- Tietokoneen grafiikka-, julkaisu- ja kuvankäsittely- ja editointiohjelmien sekä web-editorien käyttö
- Digitaalinen kuvaus- ja esityskalusto
- Kuvan jakaminen tietoverkoissa ja sosiaalisessa mediassa

Kurssin suoritustavat

- Tutustutaan liikkuvan kuvan ja kuvaamisen erityispiirteisiin
- Tuotetaan ryhmän jäsenenä sekä itsenäisesti kuvaviestejä liikkuvaa kuvaa käyttäen
- Valmistellaan kuvauksia, kuvataan, editoidaan ja jaetaan katseltavaksi kuvattua materiaalia
- Annettujen tehtävien suorittaminen valitulla tekniikalla ja välineellä

Oppimaan oppiminen

- Oppiminen perustuu tekemällä oppimiseen
- Havaitaan miten luova ongelmanratkaisuprosessi toimii visuaalisten ratkaisujen tuottamisen perustana

Arviointi

- Itsearviointi, opettajan palaute ja ryhmäkeskustelut auttavat opiskelijaa huomaamaan, miten tuotosten kriittinen tarkastelu johtaa korjaavaan toimintaan ja tuotosten laadun kohottamiseen
- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)

Englanti, pitkä valinta, 2,5 op

Kurssin kuvaus: Kurssilla kerrataan peruskoulun englannin oppimäärää. Opiskelijoissa herätetään kiinnostus kouluyhteisön ja ympäröivän maailman kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen ja heitä rohkaistaan viestimään autenttisissa ympäristöissä. (POPS 2016)

Kurssin tavoitteet

- Oppilaiden kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen
- Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa sekä tulkita ja tuottaa tekstejä.
- Tavoitteena on korottaa peruskoulun päättöarvosanaa
- Pystyä osallistumaan keskusteluun jokapäiväisistä asioista
- Ymmärtää yleisiä asioita käsittelevää kirjoitettua kieltä ja kykenee tuottamaan esim. kertovaa tai kuvailevaa tekstiä

TVT:n käyttö kurssilla

- Opiskelijat käyttävät omia mobiililaitteitaan esim. keskusteluharjoitusten nauhoittamiseen ja arvioimiseen

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen oppitunneilla
- Kokeet
- Kirjalliset ja suulliset tehtävät

Oppimaan oppiminen

- Ohjataan opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta opiskelustaan, sen suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista
- Vahvistetaan kieltenopiskelutaitoja

Arviointi

- Mikäli opiskelija saa korotettua peruskoulun päättötodistuksen arvosanaansa, annetaan hänelle taitoja vastaava peruskoulun arvosana (6-10)
- Muutoin kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)

Musiikki

Opistokuoro, 2.5 op

Kurssin kuvaus: Opetellaan kuorossa laulamista, tervettä äänenkäyttöä, positiivista asennetta yhdessä laulamiseen ja kuorolaulun kurinalaisuutta. Harjoitellaan siioninlauluja ja virsiä kuorosovituksina, sekä muuta hengellistä ohjelmistoa. Lauletaan 1-3 -äänisiä lauluja. Opiston juhlissa ja muissa tilaisuuksissa esiintyminen.

Kurssin tavoitteet

- Oppia luonnollista ja tervettä äänenkäyttöä
- Musiikin perusasioiden, mm. rytmin ja sävelkulkujen, oppiminen
- Kuorolaulun kurinalaisuuden tiedostaminen
- Oppia musiikin tulkintaa ja toteuttaa sitä yhdessä laulaen
- Esiintymiskokemuksen kartuttaminen
- Musiikin tuottamisen ilo ja musiikista nauttiminen

TVT:n käyttö kurssilla

- Kuoron esityksien arvioimista videoiden kautta
- Opistolevyn äänitys

Kurssin suoritustavat

- Kuoroharjoitukset kerran viikossa
- Säännöllinen läsnäolo
- Itsenäistä harjoittelua ja stemmaharjoituksia

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii oman roolin tärkeyttä ryhmätyöskentelyssä
- Opiskelija oppii havainnoimaan kuoron yhteistoimintaa
- Palautteen saaminen
- Itsetunnon vahvistuminen yhteisen tekemisen ja onnistumisen kokemusten kautta

Arviointi

- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Pikkukuoro, 2,5 op

Kurssin kuvaus: Opetellaan kuorossa laulamista, tervettä äänenkäyttöä, positiivista asennetta yhdessä laulamiseen ja kuorolaulun kurinalaisuutta. Harjoitellaan siioninlauluja ja virsiä kuorosovituksina sekä muuta hengellistä ohjelmistoa. Lauletaan neliäänisiä sekakuorolauluja. Opiston juhlissa ja muissa tilaisuuksissa esiintyminen.

Kurssin tavoitteet

- Oppia luonnollista ja tervettä äänenkäyttöä
- Musiikin perusasioiden, mm. rytmin ja sävelkulkujen, oppiminen
- Kuorolaulun kurinalaisuuden tiedostaminen
- Oppia musiikin tulkintaa ja toteuttaa sitä yhdessä laulaen
- Esiintymiskokemuksen kartuttaminen
- Musiikin tuottamisen ilo ja musiikista nauttiminen

TVT:n käyttö kurssilla

- Kuoron esityksien arvioimista videoiden kautta
- Opistolevyn äänitys

Kurssin suoritustavat

- Kuoroharjoitukset kerran viikossa
- Säännöllinen läsnäolo
- Itsenäinen harjoittelu ja stemmaharjoituksia

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii oman roolin tärkeyttä ryhmätyöskentelyssä
- Opiskelija oppii havainnoimaan kuoron yhteistoimintaa
- Palautteen saaminen
- Itsetunnon vahvistuminen yhteisen tekemisen ja onnistumisen kokemusten kautta

Arviointi

- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Pianon-/ urkujensoitto, 0,5 op

Kurssin kuvaus: Opiskelija kehittää soitto- ja tulkintataitojaan: säännöllisen rytmin pitäminen, oikea istuma-asento ja oikea käsien asento. Opiskelija saa taustatietoa ohjelmistonsa historiasta, säveltäjästä ja sävellyksen rakenteesta. Kurssiin sisältyy soittamisen harjoittelua omalla ajalla. Soittotunti on konsultointia ja soittoharjoittelun ohjaamista oikeaan suuntaan.

Kurssin tavoitteet

- Oppia tuottamaan musiikkia, josta itse nauttii, ja jota muut mielellään kuuntelevat
- Oppia tuottamaan musiikkia, joka heijastaa korrektia teknistä hallintaa ja kyseisen musiikkityylin periaatteita
- Varmistaa, että opiskelija osaa lukea nuotteja
- Varmistaa, että opiskelija ymmärtää musiikin teorian perusteet: eri sävellajit, nuottiarvot, yleisin terminologia
- Opiskelija pystyy soittamaan oman tasonsa mukaisesti asteikot ja kolmisoinnut, sekä murretut että harmoniset
- Lisätä teknisiä harjoituksia tarpeen mukaan
- Opiskelija vaikuttaa ohjelmistonsa valintaan
- Oppia säestämään Siionin lauluja ja virsiä
- Kuuntelemalla ja toistamalla oppiminen

TVT:n käyttö kurssilla

- Oman soiton äänittämistä esim. älypuhelimella soittamisen, soittoasennon ja -tyylin parantamiseksi
- Musiikin kuuntelua eri välineillä tahtilajien ja intervallien tunnistamiseksi

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen soittotunneille ja itsenäinen harjoittelu

Oppimaan oppiminen

- Itsenäinen harjoittelu ja oppiminen kaiken perustana
- Opiskelija kehittää harjoittelurutiinin, jossa mukana kaikki musiikin osa-alueet
- Opiskelija oppii arvioimaan itsenäisesti, mikä on tarpeeksi hyvä tulos
- Opiskelija asettaa harjoittelulleen tavoitteet ja valitsee oikeat harjoitustavat päästäkseen tavoitteeseensa

Arviointi

- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Yksinlaulu, 0,5 op

Kurssin kuvaus: Opetellaan hengitys- ja laulutekniikkaa, keuhonhallintaa, äänenhuoltoa, rytmikkaa, sävelkulkua ja laulujen tulkintaa opiskelijan lähtötaso huomioon ottaen. Opitaan hengellistä sekä klassista yksinlauluohjelmistoa. Kurssi sisältää laulamisen harjoittelua omalla ajalla.

Kurssin tavoitteet

- Oppia luonnollista, tervettä ja kokonaisvaltaista äänenkäyttöä
- Oppia kehon- ja äänenhuoltoa
- Musiikin perusasioiden, mm. rytmin ja sävelkulkujen, oppiminen
- Oppia musiikin tulkintaa ja toteuttaa sitä laulaen
- Oppia hyväksymään oma ääni ja äänen kehitys
- Rohkaistua ilmaisemaan itseään musiikin keinoin
- Esiintymiskokemuksen kartuttaminen
- Musiikin tuottamisen ilo ja musiikista nauttiminen

TVT:n käyttö kurssilla

- Omien harjoitusten ja esityksien arvioimista videoiden kautta
- Yksinlaulujen kuuntelemista median välityksellä

Kurssin suoritustavat

- Laulutunneilla kaksi opiskelijaa: toinen oppii kuuntelemalla ja tarkkailemalla, lauluvuorolainen tekemällä harjoituksia ja laulamalla
- Laulutunti kerran viikossa
- Itsenäistä harjoittelua

Oppimaan oppiminen

- Opiskelijan oma havainnointi tärkeää
- Opiskelija harjoittelee laulamista itsenäisesti
- Palautteen saaminen
- Opiskelija oppii kuuntelemaan ja arvioimaan omaa suoritustaan
- Itsetunnon vahvistuminen onnistumisen kokemusten kautta

Arviointi

- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Liikunta

Liikunta, 1,5 op

Kurssin kuvaus: Kurssi sisältää erilaista kesä- ja talviliikuntaa sekä sisä- ja ulkoliikuntaa monipuolisesti opiskelijoiden toiveet huomioon ottaen. Opetuksessa otetaan huomioon opiskeluympäristöjen tarjoamat mahdollisuudet. Liikunnan opetuksella tuetaan opiskelijaa vastuulliseen omasta fyysisestä aktiivisuudesta sekä toiminta- ja opiskelukyvyistä huolehtimiseen. Edistetään opiskelijoiden tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, osallisuutta, kestävästä elämäntapaa, yhdessä toimimisen taitoja, toisten huomioon ottamista ja yhteisöllisyyttä. Kurssin työtavoissa painottuu

opiskelijaryhmän aktiivinen osallisuus, toiminnallisuus ja yhteistoiminta. Opiskelijat osallistuvat toiminnan suunnitteluun ja ottavat vastuuta omasta ja ryhmän toiminnasta.

Kurssin tavoitteet

- Tavoitteena on kehittää tietoja ja taitoja, jotka edistävät opiskelijan fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä toimintakykyä sekä hyvinvointia
- Opiskelija osaa ylläpitää ja tarvittaessa kehittää omaa fyysistä kuntoaan oman kehitys- ja osaamistason sekä oman aiempien liikuntakokemusten kautta
- Opiskelija oppii arvioimaan ja harjoittamaan fyysisiä ominaisuuksiaan (voima, kestävyys, liikkuvuus ja nopeus)
- Edistää opiskelijoiden sosiaalista yhteenkuuluvuutta
- Sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn tavoitteisiin kuuluvat parhaansa yrittäminen, aktiivinen työskenteleminen, pitkäjänteinen itsensä kehittäminen sekä toisia kunnioittava vuorovaikutus
- Opiskelija innostuu liikkumaan säännöllisesti myös vapaa-ajalla ja omaksuu liikunnan osana elämäntapaa

TVT:n käyttö kurssilla

- Erilaisten liikuntasovellusten käyttö ja hyödyntäminen mm. erilaiset mobiilisovellukset
- Liikuntateknologian avulla tuetaan opetuksen tavoitteiden saavuttamista

Kurssin suoritusstavat

- Säännöllinen ja aktiivinen läsnäolo
- Liikuntapäiväkirjan ylläpitäminen
- Ohjaustuokion pitäminen

Oppimaan oppiminen

- Liikunnan jalkautumisen opettelu jokapäiväiseen elämään positiivisten liikuntakokemusten kautta
- Liikkuvan elämäntavan omaksuminen
- Terveyttä edistävän liikunnan harrastamiseen
- Toimintakyvyn ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen

Arviointi

- Arvioinnissa käytetään kurssin alussa esitettäviä liikunnan arviointikriteereitä
- Liikunnan arviointi koostuu jaksoittain toteutettavasta fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn itsearviointista
- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)

Lukion kurssit valinnaisaineina

Lukion englannin 1. kurssi ENA1, 1 op

Kurssin kuvaus: Kurssilla kartoitetaan opiskelijan kielitaidon eri osa-alueiden osaamista ja kehittämisen kohteita sekä arvioidaan omia kieltenopiskelutaitoja. Lisäksi pohditaan maailman kielellistä monimuotoisuutta ja kielitaitoa kulttuurisen osaamisen välineenä. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät opiskeluun, nuoren elämänpiiriin ja kielenkäyttötarpeisiin (LOPS 2016).

Kurssin tavoitteet

- Asettaa tavoitteita kohdekielen opiskelulle
- Etsiä keinoja oman ja yhteisen osaamisen kehittämiseksi
- Kehittää viestintätaitoja monipuolisesti
- Saada opiskelija kiinnostumaan englanninkielisten tekstien lukemisesta

TVT:n käyttö kurssilla

- Opiskelijat käyttävät mobiililaitteitaan esim. keskustelujen nauhoittamiseen ja arviointiin
- Tietotekniikka ainekirjoituksissa

Kurssin suoritustavat

- Kokeista suoriutuminen
- Aineen kirjoittaminen
- Oppitunneille osallistuminen

Oppimaan oppiminen

- Opiskelijan opiskelutaitoja sekä kykyä arvioida taitojaan kehitetään

Arviointi

- Lukioarviointi 4-10
- Opistolta suoritusmerkintä (S), jos lukion arvosana 5-10

Lukion matematiikan 1. kurssi MAY1, 1 op

Kurssin kuvaus: Matematiikan yhteisen opintokokonaisuuden tarkoitus on herättää opiskelijan kiinnostuksen matematiikkaa kohtaan tutustuttamalla hänet matematiikan merkitykseen ihmiselle ja yhteiskunnalle. Kurssi sisältö on seuraavanlainen; reaali-luvut, peruslaskutoimitukset, prosenttilaskenta, funktio, kuvaajan piirto ja tulkinta, lukujono, rekursiivinen lukujono, aritmeettinen jono ja summa, logaritmi ja potenssi sekä niiden välinen yhteys sekä geometrinen jono ja summa.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija pohtii matematiikan merkitystä yksilön ja yhteiskunnan näkökulmasta
- Opiskelija kertaa ja täydentää lukualueet, kertaa peruslaskutoimitukset ja prosenttilaskennan periaatteet

- Opiskelija vahvistaa ymmärrystään funktion käsitteestä
- Opiskelija ymmärtää lukujonon käsitteen ja osaa määrittää lukujonoja annettujen alkuehtojen avulla
- Opiskelija saa havainnollisen käsityksen lukujonon summan määrittämisestä
- Opiskelija osaa ratkaista käytännön ongelmia aritmeettisen ja geometrisen jonon ja niistä muodostettujen summien avulla

TVT:n käyttö kurssilla

- Classroom -oppimisympäristöä käytetään tiedottamiseen ja materiaalin jakamiseen
- Opiskelijat hyödyntävät älypuhelimiaan vastatessaan sähköisiin testeihin ja käyttäessään erilaisia laskureita sekä katsellessaan opetusvideoita
- Opiskelijat kertaavat funktiolaskimen käyttämistä

Kurssin suoritustavat

- Opiskelijalla mahdollisuus oman oppimispolun rakentamiseen
- Opiskelija osallistuu tuntityöskentelyyn ja pienryhmätyöskentelyyn
- Opiskelija osallistuu kurssin aikana pidettäviin testeihin ja arvioi myös itse oppimaansa

Oppimaan oppiminen

- Opiskelijalla on mahdollisuus oman oppimispolun rakentamiseen, jossa hän luo itselleen tavoitteet ja arvioi niiden toteutumista
- Opiskelija tekee työtä pienryhmässä, jossa mahdollisuus vertaisoppimiseen
- Opiskelija oppii luottamaan omiin matemaattisiin taitoihin ja aktivoituu itsenäiseen tiedonhankintaan

Arviointi

- Lukioarviointi 4-10
- Opistolta suoritusmerkintä (S), jos lukion arvosana 5-10

Lukion fysiikan 1. kurssi FY1, 1 op

Kurssin kuvaus: Tutustutaan mitä fysiikka on ja mikä on sen merkitys jokapäiväisessä elämässä. Käsitellään maailmankaikkeutta. Luodaan pohjaa myöhempien fysiikan kurssien opiskelulle. Tutustutaan fysiikan kokeelliseen luonteeseen.

Kurssin tavoite

- Opiskelija saa vaikutteita, jotka herättävät ja syventävät kiinnostusta fysiikkaa kohtaan.
- Opiskelija tutustuu aineen ja maailmankaikkeuden rakenteeseen liittyviin peruskäsitteisiin ja osaa jäsentää käsitystään luonnon perusrakenteista ja ilmiöistä fysiikan käsitteiden ja periaatteiden avulla
- Opiskelija ymmärtää, kuinka luonnontieteellinen tieto rakentuu kokeellisen toiminnan ja siihen kytkeytyvän mallintamisen kautta
- Opiskelija suunnittelee ja tekee yksinkertaisia luonnontieteellisiä kokeita sekä kykenee tulkitsemaan ja arvioimaan kokeellisesti saatua tietoa ja esittämään sitä muille
- Opiskelija tulkitsee ja mallintaa kokeellisen työn tuloksia graafisesti

TVT:n käyttö kurssilla

- Classroom -oppimisympäristöä käytetään tiedottamiseen ja materiaalin jakamiseen
- Opiskelijat hyödyntävät älypuhelintaan vastatessaan sähköisiin testeihin sekä tiedonhakuun

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu tuntityöskentelyyn ja pienryhmätyöskentelyyn
- Opiskelija osallistuu kurssin aikana pidettäviin testeihin ja arvioi myös itse oppimaansa

Oppimaan oppiminen

- Opiskelijalla on mahdollisuus oman oppimispolun rakentamiseen, jossa hän luo itselleen tavoitteet ja arvioi niiden toteutumista
- Opiskelija tekee työtä pienryhmässä, jossa mahdollisuus vertaisoppimiseen
- Opiskelija aktivoituu itsenäiseen tiedonhankintaan

Arviointi

- Lukioarviointi 4 - 10
- Opistolta suoritusmerkintä (S), jos lukion arvosana 5 - 10

Lukion äidinkielen kurssi ÄI 1 (1,5 op)

Kuvaus: Suoritetaan lukion pakollinen kurssi **Tekstit ja vuorovaikutus (ÄI 1)**.

Analysoidaan oman viestijäkuvan kehittymistä puhujana, kuuntelijana, kirjoittajana ja lukijana. Tutustutaan erilaisiin tekstilajeihin. Tarkastellaan tekstikokonaisuuden rakentumista ja sovelletaan tietoa omaan ilmaisuun. Tutustutaan tekstien monimuotoisuuteen (esim. mediatekstit ja kuvat mediassa). Kirjoitetaan aineiston pohjalta. Analysoidaan fiktiivisiä tekstejä. Opiskellaan ryhmäviestintätaitoja tavoitteellisessa ryhmäkeskustelussa.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija kehittää taitoaan tulkita, tuottaa ja arvioida erilaisia tekstejä ja niiden ilmaisutapoja
- Opiskelija monipuolistaa käsitystään kirjoittamisesta, lukemisesta ja puhumisesta vuorovaikutuksellisenä, yhteisöllisenä ja yksilöllisenä ilmiönä
- Opiskelija kehittyy puhumisessa ja ryhmäviestinnässä

TVT:n käyttö kurssilla

- Tiedonhankinta internetistä, lähdekritiikki
- Sosiaalinen media tarkastelun kohteena
- Tekstien muokkaus ja lähetys sähköisesti
-

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen oppitunneilla
- Kirjalliset ja suulliset tehtävät
- Mahdollinen kertauskoe

Oppimaan oppiminen

- Opiskeluun liittyy oman työskentelyn pohdintaa sekä palautteen antoa ja saamista
- Opiskelijan itsetunto ja minäkuva vahvistuvat rakentavassa vuorovaikutuksessa toisten kanssa
- Kehittyneet vuorovaikutustaidot edistävät kaikkea oppimista

Arviointi

- Opiskeluun sisältyvistä harjoituksista opiskelija saa palautetta opettajalta ja toisilta opiskelijoilta
- Hän arvioi myös itse osaamistaan ja edistymistään
- Lukioarviointi 4 - 10. Todistuksen antaa Ranuan lukio
- Opistotodistukseen suoritusmerkintä (S), jos lukion arvosana 5 - 10

Lukion uskonto UE1, 1 op

Kurssin kuvaus: Uskonto ilmiönä – kristinuskon, juutalaisuuden ja islamin jäljillä

Kurssin keskeisiä sisältöjä ovat

- uskonto ilmiönä, uskonnon määrittely ja tutkiminen
- nykyajan uskonnollisuus, sekularisaatio, uskonnottomuus ja uskonnonvapaus
- maailman ja Suomen uskontotilanne
- Lähi-idän monoteististen uskontojen kulttuuritausta, synty sekä niiden keskeiset ja yhteiset piirteet
- pyhien kirjojen synty, asema, käyttö ja tulkintatavat juutalaisuudessa, kristinuskossa ja islamissa
- juutalaisuuden ja islamin sisäinen monimuotoisuus, etiikka, elämäntapa, suhde yhteiskuntaan eri puolilla maailmaa sekä merkitys länsimaiselle kulttuuripiirille
- ajankohtaisia katsomusten kohtaamiseen liittyviä kysymyksiä

Kurssiin sisältyy oppituntien lisäksi itsenäistä opiskelua ja tehtäviä.

Kurssin tavoitteet

- Ymmärtää uskonnollisten ja ei-uskonnollisten katsomusten luonnetta ja sisäistä monimuotoisuutta
- Osaa jäsentää uskontoa ilmiönä ja tuntee uskontojen tutkimusta
- Tuntee juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, niiden keskeisiä piirteitä, kulttuuriperintöä ja vaikutusta yhteiskuntaan
- Osaa keskustella juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä
- Kehittää valmiuksia toimia moniuskontoisissa ja monikulttuurisissa ympäristöissä ja työelämässä.

TVT:n käyttö kurssilla

- Google classroomin käyttö materiaalien ja virikkeiden jakamiseen.
- Tiedonhankinta netistä

Kurssin suoritustavat

- Osallistuminen oppitunneille ja loppukoe
- Kurssin tenttiminen kirjatenttinä

Oppimaan oppiminen

- Opiskelijat saavat ohjausta kokeeseen valmistautumiseen ja koevastausten kirjoittamiseen
- Opiskelijoilla on mahdollisuus ehdottaa koekysymyksiä

Arviointi

- Lukioarviointi 4 - 10
- Opistolta suoritusmerkintä (S), jos lukion arvosana 5 - 10

Lukion psykologia PSY1, 1 op

Psykologia on tieteenala ja oppiaine, joka antaa opiskelijalle valmiuksia havainnoida ja ymmärtää monipuolisesti ihmistä ja hänen toimintaansa vaikuttavia tekijöitä. Psykologian tiedot ja taidot tukevat itsetuntemusta, itsensä kehittämistä, muiden ihmisten ymmärtämistä ja psyykkisen hyvinvoinnin ylläpitämistä.

Kurssin kuvaus: Psyykkinen toiminta ja oppiminen (PSY 1)

Kurssin keskeisiä sisältöjä ovat:

- Tietoinen ja tiedostamaton psyykkinen toiminta
- Sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden vaikutus ihmisen toimintaan
- Perehtyminen johonkin valinnaiseen ilmiöön, kuten aggressiivisuus, jännittäminen, riippuvuudet, syömiskäyttäytyminen, sosiaalinen vuorovaikutus, onnellisuus tai rakkaus
- Opiskelu ja oppiminen psykologian näkökulmista
- Psykologisen tiedon muodostuminen

Kurssiin sisältyy oppituntien lisäksi itsenäistä opiskelua ja tehtäviä.

Kurssin tavoitteet

- Ymmärtää biologisten, psyykkisten, sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden merkitys ihmisen toiminnan selittämisessä ja ymmärtämisessä
- Oppia tuntemaan psykologian keskeisiä aihepiirejä, kuten tunteet, motivaatio ja kognitiiviset toiminnot, sekä oppia havainnoimaan ja pohtimaan ihmisen toimintaa ja omaa psyykkistä hyvinvointia näitä kuvaavien käsitteiden avulla
- Opiskelija perehtyy oppimisen prosesseihin liittyvään psykologiseen tietoon ja osaa pohtia omaa opiskeluaan sen pohjalta
- Opiskelija osaa esittää esimerkkejä psykologisen tutkimuksen aihepiireistä ja niihin liittyvistä tutkimuksista sekä analysoida ja arvioida tiedon tutkimusperusteita
- Ymmärtää psykologisen tiedon perustuvan tutkimukseen ja tunnistaa tieteellisen ajattelun peruspiirteitä

TVT:n käyttö kurssilla

- Google classroomin käyttö materiaalien ja virikkeiden jakamiseen
- Tiedonhankinta netistä

Kurssin suoritustavat

- Osallistuminen oppitunneille ja loppukoe
- Kurssin tenttiminen kirjatenttinä

Oppimaan oppiminen

- Opiskelijat saavat ohjausta kokeeseen valmistautumiseen ja koevastausten kirjoittamiseen
- Opiskelijoilla on mahdollisuus ehdottaa koekysymyksiä

Arviointi

- Lukioarviointi 4-10
- Opistolta suoritusmerkintä (S), jos lukion arvosana 5-10

Kuvataide

Lukion kurssit ja kuvataide-diplomi lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

Arviointi yhteistyössä Ranuan lukion kanssa. Lukion kurssien valtakunnalliset tavoitteet ja sisällöt ovat ohjaavina yksityiskohtaisempia jakso- ja tuntisuunitelmia laadittaessa.

Lukion kuvataidekurssi KU1, 1 op

Kurssin kuvaus: Kurssin nimi "Kuvat ja kulttuurit". Tutkitaan kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin ilmiöitä. Analysoidaan niitä ja tuotetaan omia kuvia. Nähdään miten kuvat toimivat identiteettien rakentajina, kulttuurisen moninaisuuden ilmentäjinä ja kulttuuriperinnön uudistajina. Ymmärretään vaikuttaminen omissa ja muiden kuvissa, taiteessa, mediassa ja muissa ympäristöissä. Erilaiset käsitykset taiteesta ja muusta visuaalisesta kulttuurista. Kuvataiteen käsitteistö, kuvatyypit ja kuvastot, kuvalliset, sanalliset ja muut kuvatulkinna-keinot. Taiteen, median ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaiset ilmiöt.

Kurssin tavoitteet

- Tutkia kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin sisältöjä, ilmiöitä, prosesseja ja toimintatapoja
- Oppia käyttämään kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin keinoja kuvailmaisussaan ja tekemään omakohtaisia ratkaisuja
- Tarkastella omaa ja muiden kuvakulttuureja sekä taiteen, median ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisia ilmiöitä. Tutkia kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmista itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä. Opiskelija tarkastelee erilaisia kuvia teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmista kuvatulkinna-keinoja käyttäen
- Ymmärtää kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkityksen omassa elämässään, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa

TVT:n käyttö kurssilla

- Tietotekniikka ja -verkot apuna työn ideoinnissa, tiedon hankinnassa sekä tuotosten jakamisessa
- Digitaalinen kuva ja kuvausvälineet
- Tekstinkäsittely ym. ohjelmat apuna kuvan analysoinnin ja kuvatulkinna-keinojen raportoinnissa

Kurssin suoritustavat

- Annettujen tehtävien suorittaminen omaperäisellä ja luovalla tavalla erilaisilla tekniikoilla

Oppimaan oppiminen

- Oppiminen perustuu tekemällä oppimiseen
- Oma luovuus visuaalisten ratkaisujen tuottamisen perustana
- Kuvallinen portfolio oppimisprosessin hahmottamisen ja tuotosten esittelyn tukena

Arviointi

- Todetaan kurssin tavoitteet henkilökohtaisella tasolla ja seurataan niiden toteutumista työskentelyn aikaisella itsearviointilla opettajan ohjauksessa. Kahdenväliset palautekeskustelut ja ryhmäkriitikit tukevat työskentelyä

- Lopullinen arvosana muodostuu opettajan ja opiskelijan arvioinnin pohjalta
- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tyydyttävä) ja V (välttävä)

Lukion kuvataidekurssi KU2, 1 op

Kurssin kuvaus: Kurssin nimi “Muotoillut ja rakennetut ympäristöt”. Ympäristön kuvakulttuurit identiteettien rakentajina ja kulttuuriperinnön uudistajina: luonto, rakennettu ympäristö, muotoilu, tuotteistaminen, palvelut, mediaympäristöt ja virtuaalimaailmat kuvallisen tuottamisen lähtökohtana. Ympäristön suunnittelun ja muotoilun käsitteistö ja kuvastot. Ympäristön kuvakulttuurien tulkinnan keinot sekä luonnon, arkkitehtuurin ja muotoilun ajankohtaiset ilmiöt.

Kurssin tavoitteet

- Tutkia ympäristön kuvakulttuurien yhteyksiä omiin kuviin, taiteeseen ja kulttuuriperintöön kuvailmaisun taitojaan syventäen
- Tarkastella rakennettuja ja luonnon ympäristöjä kulttuurisen moninaisuuden ja kestävän kehityksen kannalta
- Käyttää arkkitehtuurin, muotoilun ja tuotteistamisen sisältöjä, prosesseja ja toimintatapoja kuvallisen tuottamisen lähtökohtana
- Osallistua ja vaikuttaa erilaisiin ympäristöihin visuaalisuutta ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen. Tarkastella luonnon, arkkitehtuurin ja muotoilun henkilökohtaisia, yhteisöllisiä, yhteiskunnallisia ja globaaleja merkityksiä
- Ymmärtää taiteen merkityksen erilaisissa ympäristöissä ja niiden suunnittelussa sekä ajankohtaisissa yhteiskunnallisissa kysymyksissä

TVT:n käyttö kurssilla

- Tietotekniikka ja -verkot apuna työn ideoinnissa, tiedon hankinnassa sekä tuotosten jakamisessa
- Ympäristön dokumentoiminen valokuvaamalla ja kuvan käyttäminen apuna omien tehtävien suunnittelussa, tekemisessä ja havainnollistamisessa
- Suunnitteluohjelmien hyödyntäminen omassa työskentelyssä

Kurssin suoritustavat

- Annettujen tehtävien suorittaminen omaperäisellä ja luovalla tavalla eri tekniikoilla

Oppimaan oppiminen

- Oppiminen perustuu tekemällä oppimiseen
- Oma luovuus visuaalisten ratkaisujen tuottamisen perustana
- Kuvallinen portfolio oppimisprosessin hahmottamisen ja tuotosten esittelyn tukena

Arviointi

- Todetaan kurssin tavoitteet henkilökohtaisella tasolla ja seurataan niiden toteutumista työskentelyn aikaisella itsearvioinnilla opettajan ohjauksessa. Kahdenväliset palautekeskustelut ja ryhmäkritiikit tukevat työskentelyä
- Lopullinen arvosana muodostuu opettajan ja opiskelijan arvioinnin pohjalta
- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tyydyttävä) ja V (välttävä)

Kotitalous

Edullista ruokaa opiskelijalle, 0,5 op

Kurssin kuvaus: Valmistetaan ruokaa ja leivotaan edullisista raaka-aineista.

Kurssin tavoitteet

- Oppia valmistamaan opiskelijan budjetille sopivaa, silti monipuolista, herkullista ja ravitsevaa ruokaa

TVT:n käyttö kurssilla

- Kotitalouden Instagramiin kuvaaminen, kuvanmuokkaus ja Instagramin päivittäminen
- Erilaiset mobiililaitteet tai tietotekniikka apuna ruoanvalmistuksessa ja leivonnassa
- YouTuben ruoanvalmistusohjeet

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen työskentely tunnilla
- Tavoitteiden asettelu kurssin alussa ja itsearviointi kurssin lopussa

Oppimaan oppiminen

- Opitaan käytännön töiden kautta

Arviointi

- Kurssin lopussa käydään suppea arviointikeskustelu
- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Laadukasta trendiruokaa, 1 op

Kurssin kuvaus: Opitaan tärkeimmät asiat ruoan ravitsemuksellisesta laadusta, funktionaalisista elintarvikkeista, kasvisruokavalioista, sekä luomu- ja lähiruoasta. Tutustutaan kestäviin ravintoratkaisuihin, ruokataju-käsitteeseen ja ruokamaailman trendeihin. Valmistetaan syötävää tuntien aihepiireihin liittyen. Kurssin aikana jokainen opiskelija tekee pienen tutkielman, joka kirjoitetaan itsenäisesti oppituntien ulkopuolella.

Kurssin tavoitteet

- Tiedostaa omiin ruokatottumuksiin vaikuttavat tekijät
- Oppia arvioimaan ruokaan liittyviä tietoja ja taitoja
- Ymmärtää ruuan sosiaalisia, kulttuurisia ja arkisia merkityksiä
- Oppia käyttämään aktiivisesti ruokaan liittyvää tietoa ja löytää itselle oikea tapa syödä

TVT:n käyttö kurssilla

- Pieni tutkielma sähköisesti
- Kotitalouden Instagramiin kuvaaminen, kuvanmuokkaus ja Instagramin päivittäminen
- Erilaiset mobiililaitteet tai tietotekniikka apuna ruoanvalmistuksessa ja leivonnassa

- Tutkielman teossa käytetään apuna internettiä

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen työskentely tunnilla
- Pieni tutkielma valmiina kurssin lopussa

Oppimaan oppiminen

- Tietoa eri aihepiireistä etsitään itsenäisesti ja yhdessä opettajan kanssa
- Opitaan myös aihepiireistä keskusteltaessa tuomalla esiin omat näkökannat perusteluineen
- Opitaan käytännön työskentelyn kautta

Arviointi

- Kurssin lopussa käydään suppea arviointikeskustelu
- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Leivonnaisia kevään juhliin, 0,5 op

Kurssin kuvaus: Suunnitellaan ja toteutetaan erilaisten juhlapöytien leivonnaisia sekä perinteisillä että uusilla tavoilla.

Kurssin tavoitteet

- Oppia leipomaan perinteisiä leivonnaisia, perinteisiä leivonnaisia uudella tavalla ja trendikkäitä juhlaleivonnaisia

TVT:n käyttö kurssilla

- Kotitalouden Instagramiin kuvaaminen, kuvanmuokkaus ja Instagramin päivittäminen
- Erilaiset mobiililaitteet tai tietotekniikka apuna leivonnassa
- YouTuben ohjeet ja vinkit leivontaan

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen työskentely tunnilla
- Tavoitteiden asettelu kurssin alussa ja itsearviointi kurssin lopussa

Oppimaan oppiminen

- Opitaan käytännön töiden kautta

Arviointi

- Kurssin lopussa käydään suppea arviointikeskustelu
- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Tekninen työ

Koru- ja hopeatyöt, 1 op

Kurssin kuvaus: Opiskelija suunnittelee ja valmistaa hopeisen ketjun, sormuksen, riipuksen tai muun esineen. Kurssilla valmistetaan hopeatyö tai -töitä hopealangasta ja -levystä tai hiekkaan valamalla.

Kurssin tavoitteet

- Oppia, millaista hopea on materiaalina
- Saada valmiuksia hopeatöiden tekoon

TVT:n käyttö kurssilla

- Ideoita haetaan internetistä ja esineitä laitetaan esille blogiin

Kurssin suoritustavat

- Yhden tai useamman hopeaesineen valmistaminen

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii itsenäisesti erilaisten tekniikoiden ja materiaalien hyödyntämistä ja soveltamista käytäntöön

Arviointi

- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä), V (välttävä)

Rakennustaito, 1 op

Kurssin kuvaus: Opiskelu tapahtuu pääosin ohjattuna ryhmätyöskentelynä pienessä rakennus- tai remonttikohteessa. Opiskelijalle osoitetaan työtehtävä ja annetaan tarvittava opastus. Lisäksi on tukiluentoja rakentamisesta yleensä sekä kustakin työvaiheesta. Opetettavia rakennustyön vaiheita ovat perustustyöt, runkotyöt, eristetyöt ja pintarakenteet. Rakennustyövälineinä opitaan käyttämään lähinnä käsityövälineitä: vasaraa, mittaa, sahaa, kirvestä ja puukkoa ja pintakäsittelyyn liittyviä työvälineitä. Rakennusmateriaalina on pääasiassa puu ja sen lisäksi betoni, raudoitusteräksset, solumuovi- ja mineraalivillaeristeet sekä katemateriaalit.

Kurssin tavoitteet

- Tutustuttaa opiskelija tavanomaisiin rakennusmiehen työtehtäviin
- Tutustua tavanomaisiin rakennustyövälineisiin, rakennusmenetelmiin, rakennusmateriaaleihin ja tyypillisiin pientalon rakenteisiin.
- Kiinnittää huomiota turvallisuusseikkoihin rakennustyössä
- Ryhmätyötaitojen kehittyminen

TVT:n käyttö kurssilla

- Ideoita haetaan internetistä ja tarinoita laitetaan esille blogiin

Kurssin suoritustavat

- Käytännön työt teknisen työn tiloissa tai ulkona ja sisällä rakennuskohteessa. Aktiivinen osallistuminen

Oppimaan oppiminen

- Opitaan tekemällä ja työn tuloksista

Arviointi

- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)

Tekstiilityö

Sisustustuote kangaspuilla kutoen, 1 op

Kurssin kuvaus: Tutustutaan kangaspuihin ja erilaisiin kudonnan töihin. Opiskelija suunnittelee ja toteuttaa maton, huivin tai matkahuovan kangaspuilla. Kurssiin sisältyy 0,2 op (4 x 60 min.) itsenäistä työskentelyä omalla ajalla, josta pidetään oppimispäiväkirjaa.

Kurssin tavoitteet

- Oppia perusteet kangaspuista, sidoksista ja eri kudontatekniikoista
- Suunnitella ja valmistaa kangaspuilla kudontatyö

TVT:n käyttö kursilla

- Ideoita töistä, työohjeita ja materiaaleja töihin etsitään verkosta
- Työskentelystä ja valmiista töistä tehdään Instagram-päivityksiä

Kurssin suoritustavat

- Opetukseen ja tunneille aktiivisesti osallistuminen
- Kurssityön valmistaminen ja palauttaminen sekä oppimispäiväkirjan kirjoittaminen itsenäisestä työskentelystä

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oppii suunnittelemaan taloudellisia, ekologisia ja kestäviä käyttötekstiilejä

Arviointi

- Opettajan sanallista arviointia tapahtuu työskentelyn lomassa ja kurssin päättyessä muun muassa seuraavista asioista: työskentelyyn keskittyminen, asennoituminen itseensä ja muihin käsityöntekijänä, yhteistyökyky, osallistuminen yhteisiin tehtäviin, työn suunnittelu ja oppiminen, tavoitteellinen työskentely, luovuus, ahkeruus ja huolellisuus
- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Vaate ommellen, 1 op

Kurssin kuvaus: Ompelun perusteita, mutta myös peruskoulussa opitun syventämistä. Tutustutaan ompelukoneen ja saumurin erilaisiin mahdollisuuksiin. Kurssi antaa valmiudet haastavaan vaateompeluun. Kurssiin sisältyy vähintään yhden käyttövaatteen valmistaminen.

Kurssin tavoitteet

- Oppia tuntemaan saumuri ja ompelukone työvälineenä
- Oppia ompelun perustyötapoja ja ompelun työjärjestystä
- Käyttövaatteen suunnittelu ja valmistus

TVT:n käyttö kurssilla

- Ideoinnissa ja suunnittelussa käytetään TVT-tekniikkaa apuna
- Työskentelystä ja valmiista töistä tehdään Instagram-päivityksiä

Kurssin suoritustavat

- Opetukseen ja tunneille aktiivisesti osallistuminen
- Kurssityön valmistaminen ja palauttaminen

Oppimaan oppiminen

- Käsillä tekemisen kautta opiskelija saa onnistumisen kokemuksia ja näkee työnsä jäljen
- Opiskelija oppii suunnitelmalliseen ja itsenäiseen työntekoon
- Opiskelijan luovuus, itseilmaisu ja ongelmanratkaisukyky kehittyvät
- Opiskelija oppii huomioimaan työskentelyssään turvallisuuden ja ekologisuuden liittyvät seikat
- Opiskelija oppii ekologista kulutusta, käyttämään materiaaleja säästämällä ja kierrättämään niitä
- Opiskelija oppii tekstiilien huoltoa, korjausta ja tuunausta

Arviointi

- Opettajan sanallista arviointia tapahtuu työskentelyn lomassa ja kurssin päättyessä muun muassa seuraavista asioista: työskentelyyn keskittyminen, asennoituminen itseensä ja muihin käsityöntekijänä, yhteistyökyky, osallistuminen yhteisiin tehtäviin, työn suunnittelu ja oppiminen, tavoitteellinen työskentely, luovuus, ahkeruus ja huolellisuus
- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Sisustustuote kankaanpainannon keinoin, 1 op

Kurssin kuvaus: Kurssin aikana tutustutaan silkkipainannon mahdollisuuksiin sisustustekstiilien valmistamisessa ja valmistetaan vähintään yksi tuote silkkipainannon keinoin. Kurssilla valmistellaan painoseula oman suunnitelman pohjalta ja painetaan kangas, sekä ommellaan se valmiiksi tuotteeksi.

Kurssin tavoitteet

- Valmistaa sisustustuote silkkipainannon keinoin
- Opiskelija oppii huomioimaan työskentelyssään turvallisuuden ja ekologisuuden liittyvät seikat
- Kokea mielihyvää käsillä tekemisestä

TVT:n käyttö kurssilla

- Suunnittelussa ja ideoinnissa käytetään Photoshop -kuvankäsittelyohjelmaa
- Ideoita, työohjeita etsitään verkosta
- Työskentelystä ja valmiista töistä julkaistaan kuvia instagramissa

Kurssin suoritustavat

- Opetukseen ja tunneille aktiivisesti osallistuminen
- Kurssityön valmistaminen ja palauttaminen

Oppimaan oppiminen

- Käsillä tekemisen kautta opiskelija saa onnistumisen kokemuksia ja näkee työn jäljen
- Opiskelija oppii suunnitelmallisen ja itsenäiseen työntekoon
- Opiskelijan luovuus, itseilmaisu ja ongelmanratkaisukyky kehittyvä
- Opiskelija oppii huomioimaan työskentelyssään turvallisuuden ja ekologisuuden liittyvät seikat
- Opiskelija ymmärtää yhdessä tekemisen merkityksen oppimisen kannalta

Arviointi

- Opettajan sanallista arviointia tapahtuu työskentelyn lomassa ja kurssin päättyessä mm. seuraavista asioista: työskentelyyn keskittyminen, asennoituminen itseensä ja muihin käsityöntekijänä, yhteistyökyky, osallistuminen yhteisiin tehtäviin, työn suunnittelu ja oppiminen, tavoitteellinen työskentely, luovuus, ahkeruus ja huolellisuus.
- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Hygieniapassi

Hygieniapassi, 0,5 op

Kurssin kuvaus: Kurssilla valmistaudutaan hygieniapassitestiin, jonka tulee pitämään Eviran hyväksymä hygieniapassitestaaja. Hygieniapassi on todistus elintarvikehygieenisestä osaamisesta. Suomen elintarvikelain mukaan hygieniapassi tarvitaan, jos työntekijä käsittelee työssään pakkaamattomia ja helposti pilaantuvia elintarvikkeita. Hygieniapassi tarvitaan, mikäli työskentelee kahvilassa, ravintolassa, suurkeittiössä, kioskissa, pikaruokaravintolassa, elintarvikemyymälässä, päiväkodissa tai elintarvikkeita valmistavassa tehtaassa. Hygieniapassin hyväksytyt suorittaminen maksaa n. 20 euroa/ opiskelija.

Kurssin tavoitteet

- Opiskelija oppii hygieniapassin vaatimuksiin kuuluvat elintarvikehygieeniset asiat

TVT:n käyttö kurssilla

- Tehdään internetistä hygieniapassitesteihin valmistavia harjoituksia ja tehtäviä

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu kahden opiskelupäivän laajuiseen koulutukseen
- Opiskelija harjoittelee omalla ajallaan testiä varten (sisältyy opintopistemäärään)
- Opiskelija osallistuu hygieniapassitestiin (järjestetään vain kerran)

Oppimaan oppiminen

- Hygieniaosaaminen viedään käytäntöön (mm. kotitaloustunnit, kesätyöt)

Arviointi

- Hygieniapassitestin suorittanut saa hygieniaosaamiskortin Eviralta
- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S), mikäli opiskelija läpäisee hygieniapassitestin

Kielet

Englannin keskustelu ja kirjoittaminen, 1 op

Kurssin kuvaus: Otetaan passiivisen englannin sanasto käyttöön. Keskustellaan englannin kielellä eri aiheista. Rohkaistaan puhumaan ja oppimaan kieltä puhumalla. Kurssilla kirjoitetaan englannin kielellä monenlaisia tekstejä.

Kurssin tavoitteet

- Oppia englantia puhumalla
- Vahvistaa englannin kirjoittamisen taitoa
- Rohkaista opiskelijaa käyttämään vierasta kieltä
- Laajentaa opiskelijan sanavarastoa

TVT:n käyttö kurssilla

- Harjoituksia voidaan videoida
- Harjoitellaan englannin puhumista puhelinkeskusteluissa
- Chrome bookien käyttö kirjoittamisessa
- Kännykät sanakirjana

Kurssin suoritustavat

- Aktiivinen osallistuminen oppitunneilla

Oppimaan oppiminen

- Opiskelija oivaltaa, että kun käyttää kieltä, se harjaannuttaa taitoja tehokkaasti
- Opiskelija oppii arvioimaan omia kirjoituksia

Arviointi

- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Matkailuenglanti, 0,5 op

Kurssin kuvaus: Kurssi laajentaa opiskelijan matkailuenglannin kielentaitoa. Englannin kielen sanasto laajenee, ja kurssilla harjoitellaan puhumista ja kuuntelua erilaisissa tilanteissa. Kurssi lisää opiskelijan rohkeutta käyttää kieltä ulkomailla. Kurssilla suunnitellaan ulkomaanmatka englanniksi.

Kurssin tavoitteet

- Laajentaa englannin kielen sanavarastoa

- Oppia toimimaan englannin kielellä eri tilanteissa
- Pitää lyhyitä, suullisia esityksiä

TVT:n käyttö kurssilla

- Internet tiedonhaussa

Kurssin suoritustavat

- Opiskelija osallistuu parityöskentelyyn ja muuhun työskentelyyn tunneilla
- Kurssin tehtävien suorittaminen

Oppimaan oppiminen

- Vertaisoppimista parityöskentelyssä ja pienryhmässä
- Opiskelija oppii luottamaan kielitaitoonsa
- Opiskelija aktivoituu itsenäiseen kielen oppimiseen

Arviointi

- Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

Kuvataide

Muovailu ja rakentelu, 1 op

Kurssin kuvaus: Muovillaan keramiikkasavesta käyttö-, koriste- ja taide-esineitä. Suunnitellaan ja toteutetaan ympäristötaidetta luonnonmateriaalein opiston lähiympäristöön. Rakennellaan erilaisista materiaaleista kolmiulotteisia kappaleita, arkkitehtonisia pienoismalleja, Voidaan tehdä kipsi- tai betonivaluja.

Kurssin tavoitteet

- Aktiivisen harrastustoiminnan virittäminen ja ylläpitäminen
- Havaitaan vaikutusmahdollisuus elinympäristön viihtyvyyden kohentamiseen
- Kuvallisen ilmaisun, avaruudellisen ajattelun ja tilantaju kehittyminen
- Materiaalintuntemus ja uusien työskentelytekniikoiden löytyminen
- Opiskelija kykenee arvostamaan omaa visuaalista lahjakkuuttaan

TVT:n käyttö kurssilla

- Tietoverkot apuna tiedon hankinnassa ja ideoinnissa sekä tuotosten jakamisessa
- Käytetään digitaalista kuvaa apuna aiheen etsinnässä sekä dokumentoidaan työskentelyä ja lopputuloksia

Kurssin suoritustavat

- Prosessin dokumentointi luonnoksista valmiiseen tuotteeseen

Oppimaan oppiminen

- Oppiminen perustuu tekemällä oppimiseen
- Luova ongelmanratkaisuprosessi visuaalisten ratkaisujen tuottamisen perustana

- Kuvallinen portfolio oppimisprosessin hahmottamisen ja tuotosten esittelyn tukena

Arviointi

- Todetaan kurssin tavoitteet henkilökohtaisella tasolla ja seurataan niiden toteutumista työskentelyn aikaisella itsearviointilla opettajan ohjauksessa. Ryhmän palaute tukee työskentelyä. Lopussa arvioidaan ryhmän kanssa yhdessä prosessia ja tuotoksia
- Lopullinen arvosana muodostuu opettajan ja opiskelijan arvioinnin pohjalta
- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)

Piirustus ja maalaus, 1 op

Kurssin kuvaus: Herkistytään tekemään havaintoja ympäristöstä ja kehitetään kuvailmaisussa työskentelemällä havaintoon perustuen ja mielikuvituksen pohjalta. Tutustutaan piirustus- ja maalausvälineisiin ja materiaaleihin omaa ilmaisutapaa etsien.

Kurssin tavoitteet

- Aktiivisen harrastustoiminnan virittäminen ja ylläpitäminen. Opiskelija oppii tekemään havaintoja ympäristöstään ja ilmaisemaan visuaalisesti havaintojaan, tunteitaan ja ajatuksiaan yleisimmillä välineillä ja tekniikoilla. Hän saa valmiuksia ratkaista erilaisia sommittelu-, tila- ja väriongelmia
- Opiskelija tulee päämäärätietoiseksi ja kokee onnistumisen tunteen loppuun saatetusta työstä
- Opiskelija kykenee arvostamaan ja arvioimaan omaa kehittymistään ja tuotostaan taiteen kentässä

TVT:n käyttö kurssilla

- Tietotekniikka ja -verkot apuna työn ideoinnissa, tiedon hankinnassa sekä tuotosten jakamisessa

Kurssin suoritustavat

- Annettujen tehtävien suorittaminen ja itse löydettyjen aiheiden työstäminen piirustus- ja maalaustekniikoilla

Oppimaan oppiminen

- Oppiminen perustuu tekemällä oppimiseen
- Oma luovuus visuaalisten ratkaisujen tuottamisen perustana
- Kuvallinen portfolio oppimisprosessin hahmottamisen ja tuotosten esittelyn tukena

Arviointi

- Todetaan kurssin tavoitteet henkilökohtaisella tasolla ja seurataan niiden toteutumista työskentelyn aikaisella itsearviointilla opettajan ohjauksessa. Kahdenväliset palautekeskustelut ja ryhmäkritiikit tukevat työskentelyä
- Lopullinen arvosana muodostuu opettajan ja opiskelijan arvioinnin pohjalta
- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)

Muotoilu ja 3D-mallinnus, 1 op

Kurssin kuvaus: Ideoidaan, kehitetään, luonnostellaan ja tehdään työpiirustukset valmistettavaan esineeseen tai malliin. Toteutuksessa käytetään soveltuvia materiaaleja ja 3D-tulostusta.

Kurssin tavoitteet

- Suunnittelutyö osana tuotteen valmistusprosessia
- Pienoismallin työstämisen tekniikat ja 3D-mallinnuksen oppiminen
- Opiskelija kykenee arvostamaan omia persoonallisia tuotoksiaan
-

TVT:n käyttö kurssilla

- Tietoverkot apuna tiedon hankinnassa ja ideoinnissa sekä tuotosten jakamisessa
- Suunnitteluohjelman käyttö osana työpiirustusten tekoa
- 3D-ohjelmat tulostimen ohjaamisessa
-

Kurssin suoritustavat

- Tuotesuunnitteluprosessin vaiheiden tallentaminen ja lopullisten työpiirrosten tekeminen
- Pienoismallin, mallinnuksen ja valmiin tuotteen tekeminen

Oppimaan oppiminen

- Oppiminen perustuu tekemällä oppimiseen
- Luova ongelmanratkaisuprosessi tuotekehittelyssä ja -suunnittelussa
- Tuotosten dokumentointi oppimisprosessin hahmottamisen apuna

Arviointi

- Todetaan kurssin tavoitteet henkilökohtaisella tasolla ja seurataan niiden toteutumista työskentelyn aikaisella itsearvioinnilla opettajan ohjauksessa. Ryhmän palaute tukee työskentelyä. Lopussa arvioidaan ryhmän kanssa yhdessä prosessia ja tuotoksia.
- Lopullinen arvosana muodostuu opettajan ja opiskelijan arvioinnin pohjalta
- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)

Luontokuvaus “Luontokuiskaajat”, 1 op

Kurssin kuvaus: Valokuva luovassa itseilmaisussa ja luontodokumentoinnin käytössä. Kuvataan maisemia, eläimiä, lintuja, luonnonilmiöitä ja revontulia. Käsitellään kuvia esitettäväksi ja jaettavaksi tietoverkoissa.

Kurssin tavoitteet

- Hallitaan kameran käyttö, sisäistetään kuvaamiskeinot, harjoitellaan valokuvaamista ja kuvankäsittelyä
- Ymmärretään kuvan mahdollisuudet ja rajoitteet kohteen dokumentoinnissa ja ilmaisuvälineenä
- Tullaan tietoiseksi kuvakerronnan lainalaisuuksista ja mahdollisuudesta vaikuttaa digitaaliseen kuvaan
- Kehitetään kuvanlukutaitoa ja omaa kuvakerrontaa

TVT:n käyttö kurssilla

- Tiedon hankinta ja kuvaesimerkit
- Digitaalinen kuvaus- ja esityskalusto sekä kuvankäsittelyohjelmat
- Kuvan jakaminen tietoverkoissa ja sosiaalisessa mediassa

Kurssin suoritustavat

- Kuvataan, käsitellään kuvia ja jaetaan katseltavaksi kuvia

Oppimaan oppiminen

- Oppiminen perustuu tekemällä oppimiseen
- Oivalletaan, miten kuvan onnistumiseen vaikuttavat kuvaustapa ja havaitsemisen lainalaisuuksien hyödyntäminen aihetta enemmän

Arviointi

- Itsearviointi, opettajan palaute ja ryhmäkeskustelut auttavat opiskelijaa huomaamaan, miten tuotosten kriittinen tarkastelu johtaa korjaavaan toimintaan ja tuotosten laadun kohottamiseen
- Kurssi arvioidaan kirjaimilla E (erinomainen), K (kiitettävä), H (hyvä), T (tydyttävä) ja V (välttävä)